

Pomoc społeczna w Gdyni

rok 2010

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Część 1 - Informacje ogólne	5
1. Dokumenty strategiczne i programowe	5
2. Realizowane projekty i inicjatywy	6
2.1. Projekt „Rodzina Bliżej Siebie”	6
2.2. DOŚWIADCZENIA PONAD GRANICAMI gdyńsko - helsingborskie partnerstwo na rzecz osób niepełnosprawnych	8
2.3. Projekt- Terytorialne standardy jakości w usługach społecznych pożytku publicznego oraz standaryzacja usług	9
2.4. „Trzymajmy się razem- obsługa gdyńskiego Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej”	9
2.5. Organizacja społeczności lokalnej.....	10
3. Programy i kampanie	10
4. Wspieranie rozwoju inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej	11
5. Partnerstwo	11
6. Rodziny objęte wsparciem MOPS w Gdyni	12
7. Wybrane udzielone świadczenia	13
Część 2 - Dedykowane formy wsparcia	14
1. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych	14
1.1. Wzmacnianie aktywności seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku.....	14
1.1.1. Działania prowadzone przez Centrum Aktywności Seniora	14
1.1.2. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	16
1.2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	18
1.3. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	19
1.4. Opieka dzienna	19
1.4.1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3.....	20
1.4.2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Gen. Maczka 1.....	20
1.4.3. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Gen. Maczka 1.....	21
1.4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wąsowicza 3.....	21
1.4.5. Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych.....	22
1.5. Opieka całodobowa	22
1.5.1. Ośrodek Opiekuńczy dla osób przewlekle chorych przy ul. Bosmańskiej 32a.....	22
1.5.2. Zapewnienie opieki stałej w domach pomocy społecznej.....	22
1.5.2.1. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Pawiej 31.....	23

2.	<u>Wsparcie dziecka i rodziny</u>	24
2.1.	Wsparcie oferowane w miejscu zamieszkania rodzin	24
	2.1.1. Zespoły Interdyscyplinarne	24
	2.1.2. Projekty, programy, kampanie.....	26
2.2.	Wsparcie oferowane przez organizacje wyłonione w drodze konkursu	28
	2.2.1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie „Razem”	28
	2.2.2. Wsparcie samotnych matek i rodzin ubogich realizowane przez Gaudium Vitae im. Stanisławy Leszczyńskiej.....	29
	2.2.3. Wsparcie ubogich mieszkańców Gdyni realizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, Pomorski Zarząd Wojewódzki w Gdańsku	29
2.3.	Wsparcie całodobowe dla samotnych matek i kobiet w ciąży - Dom Samotnej Matki w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3	29
2.4.	Działalność Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego przy ul. Demptowskiej 46	30
2.5.	Rodzinne formy opieki nad dzieckiem	31
2.6.	Wsparcie instytucjonalne dziecka o charakterze opiekuńczym	32
	2.6.1. Placówki wielofunkcyjne w systemie pomocy społecznej znajdujące się pod nadzorem MOPS.....	32
	2.6.1.1. Dom Dziecka przy ul. Demptowskiej	32
	2.6.1.2. Zespół Placówek Specjalistycznych przy ul. Wejherowskiej 65.	33
2.7.	Niepubliczne całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze znajdujące się pod nadzorem MOPS	36
	2.7.1. Dom dla Dzieci Fundacji „Dziecięca Przystań”.....	36
	2.7.2. Dom na Klifie – Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej.....	36
2.8.	Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych	37
2.9.	Trening samodzielności w mieszkaniach chronionych	37
3.	<u>Wsparcie osób bezrobotnych i osób bezdomnych</u>	37
3.1.	Wsparcie osób bezrobotnych	37
	3.1.1. Realizacja projektów.....	38
	3.1.2. Organizacja prac społecznie użytecznych.....	38
3.2.	Wsparcie osób bezdomnych	39
	3.2.1. Zespół ds. Bezdomnych przy ul. Działowskiego 11.....	39
	3.2.2. Działania projektowe i w partnerstwie.....	39
	3.2.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.....	40
	3.2.3.1. Schronisko dla bezdomnych kobiet w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry.....	41
	3.2.3.2. Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy przy ul. Chwarznieńskiej 93.....	41
	3.2.3.3. Zapewnienie schronienia w placówkach organizacji pozarządowych na zlecenie MOPS.....	42

Część 3 - Pozostałe działania	42
1. Działania Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie animowania społeczności Lokalnej.....	42
2. Poradnictwo specjalistyczne.....	44
3. Wolontariat w MOPS.....	45
4. Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	46
Podsumowanie	46
Spis tabel	48

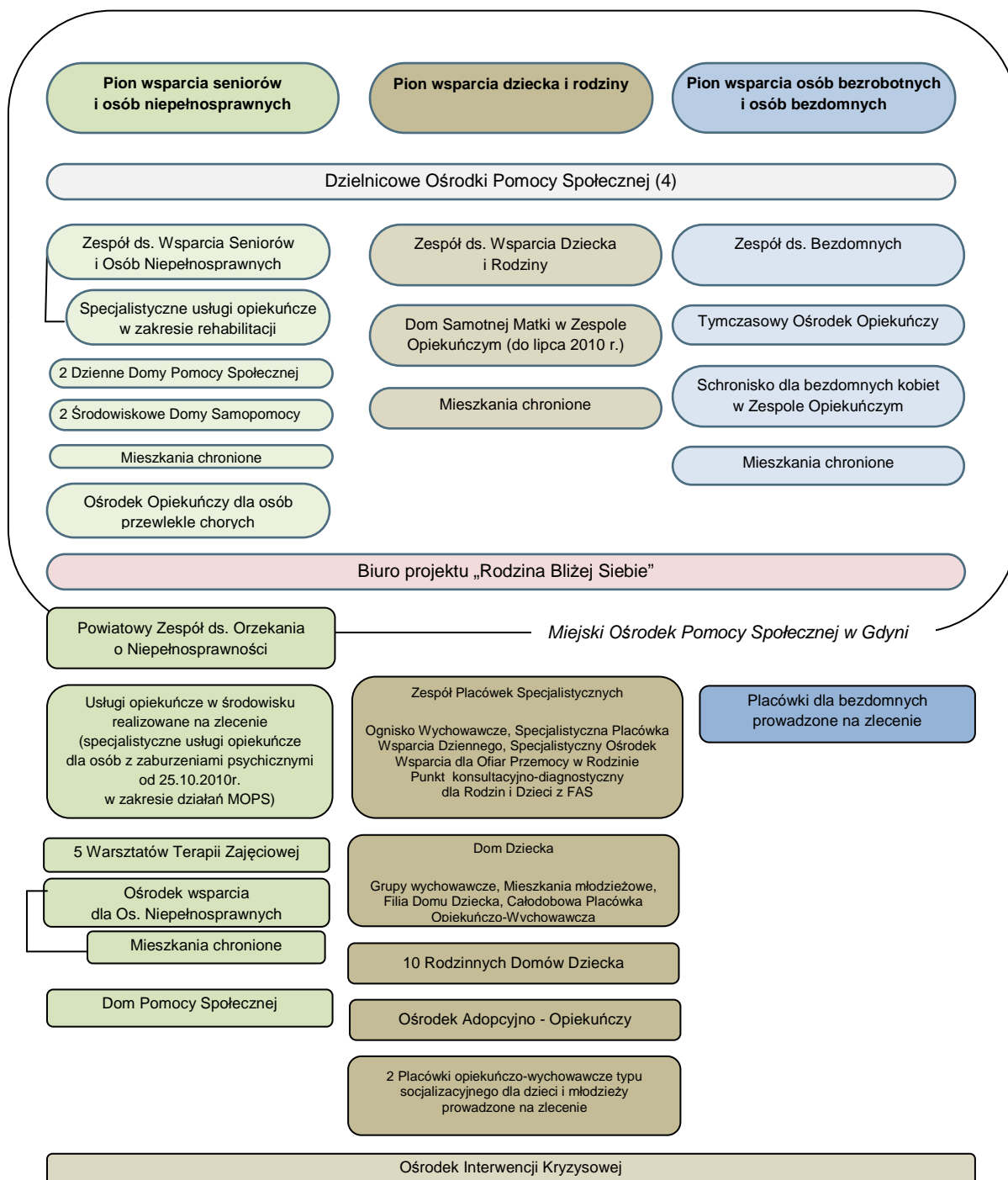
POMOC SPOŁECZNA

Poniższy dokument stanowi równocześnie sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2010, o którym mowa w art. 110 ust. 9 Ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2 lipca 2008 r. Nr 115 poz. 728 - tekst jednolity).

Wprowadzenie

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni prowadzone są w ramach wyodrębnionych obszarów problemowych, zgrupowanych w trzy problemowe pionowe zarządzania, którym podporządkowana jest struktura ośrodka.

Struktura systemu pomocy społecznej w Gdyni

Wszystkie jednostki organizacyjne MOPS w Gdyni oraz placówki znajdujące się pod jego nadzorem funkcjonują w oparciu o Roczne plany działania (RPD). Dokonano monitoringu działań jednostek organizacyjnych, analizując dokumenty przygotowane i wdrożone przez jednostki. Dane zostaną zebrane i podsumowane w dokumencie „Raport z realizacji RPD w 2010 r.”

W roku 2010 kontynuowano specjalizację pracy socjalnej w Dzielnicowych Ośrodkach Pomocy Społecznej. Celem podniesienia jakości oferowanego wsparcia praca socjalna realizowana jest w ramach dwóch pionów: wsparcie dziecka i rodziny oraz wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych.

Rok 2010 to czas dostosowywania zasobów kadrowych do realizacji standardów pracy socjalnej i terapeutycznej dla poszczególnych grup problemowych. W ramach tego zadania przeszkolono wszystkich pracowników socjalnych specjalizujących się w pracy z dzieckiem i rodziną (3 dwudniowe spotkania) - szkolenia odbyły się pod hasłem „Gdyński model pracy w obszarze bezdomności - od interwencji do profilaktyki”. Ze środków europejskich sfinansowano zatrudnienie w ramach projektu systemowego „Rodzina Bliżej Siebie” 2 asystentów zajmujących się tematyką profilaktyki bezdomności, którzy od roku 2011 przejmą oni rolę asystentów pracujących na rzecz (re)integracji osób bezdomnych.

MOPS został uhonorowany certyfikatem miejsca przyjaznego seniorom i otrzymał tytuł "Gdyńska Przystań dla Seniorów na lata 2010-2013". Ponadto w roku 2010 dyrekcja MOPS otrzymała imienne medale „Civitas e Mari - tym, którzy odważnie realizują marzenia”.

Część 1 - Informacje ogólne

1. Dokumenty strategiczne i programowe

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako kolejny dokument programowy do Gdyńskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (ukończony w grudniu 2009 r.) wszedł w życie uchwałą nr XXXIX/866/10 Rady Miasta Gdyni z dnia 27.01.2010r. Zarządzeniem nr 13974/10/V/R Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 16.02.2010r przyjęto zadania do realizacji na rok 2010.

Ponadto kontynuowano prace nad utworzeniem **Gminnego Programu Wsparcia Dziecka i Rodziny** oraz utworzeniem **Gdyńskiego Programu Aktywizacji i Wsparcia Seniorów**.

W ramach aktualizacji **Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej** zostały opracowane zgodnie z wytycznymi i załączone dwa Programy Aktywności Lokalnej dla mieszkańców ulic Zamenhofa i Opata Hackiego oraz gdyńskiej młodzieży. Oba programy wpisują się w obszar działań związany z integracją społeczną i mają na celu zwiększenie aktywności gdyńskich grup społecznych w podejmowaniu wspólnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania swoich problemów. Oba programy realizowane są w ramach projektu systemowego MOPS „Rodzina bliżej siebie”.

W roku 2010 przyjęty został program operacyjny dotyczący działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami **Gdynia bez barier** – kontynuacja.

2. Realizowane projekty i inicjatywy

2.1. Projekt „Rodzina Blżej Siebie”

W 2010 roku zrealizowano III edycję projektu systemowego „**Rodzina Blżej Siebie**” współfinansowanego ze środków EFS. W tegorocznej edycji projekt „Rodzina blżej siebie” został podzielony na trzy panele:

1. Asystentura rodzin zagrożonych dezintegracją oraz osób usamodzielnianych i Program Aktywności Lokalnej w zakresie rewitalizacji ulic Opata Hackiego i Zamenhofa.

Celem powyższego panelu było kompleksowe wsparcie rodzin dysfunkcyjnych w celu odbudowania naderwanych więzi rodzinnych.

Projekt objął asystenturą łącznie:

- 1) 103 rodziny z dziećmi (16 asystentów rodziny) - są to rodziny z nasilonymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, niektóre z nich zagrożone są rozpadem i umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, realizowane 174 kontrakty socjalne,
- 2) 34 osoby usamodzielniane (3 asystentów osoby usamodzielnianej) - osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze lub rodziny zastępcze realizowało indywidualne programy usamodzielnienia (34 indywidualne programy usamodzielnienia),
- 3) 36 osoby z rejonu Zamenhofa - Opata Hackiego w ramach Programu Aktywności Lokalnej.

2. Doradztwo osób niepełnosprawnych

Celem panelu jest włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zwiększenie ich aktywności na rynku pracy. Do obowiązków asystenta - doradcy osób niepełnosprawnych należy podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji beneficjentów ostatecznych projektu „Rodzina blżej siebie” poprzez prowadzenie pracy doradczej oraz motywowanie do wypełniania założeń indywidualnych programów integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, które realizowane były w oparciu o takie narzędzie jak: warsztaty psychologiczne o charakterze integracyjnym, warsztaty z zakresu poradnictwa zawodowego, grupa wsparcia, warsztaty komputerowe, zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, usługi trenera pracy, wyjścia do placówek kulturalno-oświatowych i gastronomicznych na terenie Trójmiasta w celu zwiększenia integracji społecznej, terapia dla osób uzależnionych i ich rodzin, indywidualne doradztwo zawodowe, Szkoła dla Rodziny, warsztaty autoprezentacji i poprawy wizerunku zmierzające do podniesienia poczucia własnej wartości.

W 2010 roku wsparcie zostało objętych 67 osób niepełnosprawnych, z którymi realizowano indywidualne programy integracji społecznej i zawodowej.

3. Asystentura rodzin zagrożonych bezdomnością i Program Aktywności Lokalnej w zakresie profilaktyki bezdomności.

Asystentura rodzin zagrożonych bezdomnością

Cel działań: zmniejszenie wśród mieszkańców Gdyni, zwłaszcza klientów MOPS, liczby osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. W ramach tego panelu wsparciem zostało objętych 15 rodzin posiadających zadłużenie czynszowe, realizowano 20 kontrakty socjalne. Celem stawianym rodzinom w kontrakcie w ramach projektu było zatrzymanie procesu zadłużenia czynszowego (nie jego zlikwidowanie).

Program Aktywności Lokalnej w zakresie profilaktyki bezdomności skierowany do młodzieży gimnazjalnej

Programem objęci zostali uczniowie dwóch klas gdyńskiego gimnazjum (w wieku 15+). Porozumienia PAL podpisano z 23 uczniami. W ramach programu uczniowie:

- Brali udział **w zajęciach grupy samopomocowej**- zajęcia aktywizujące i integracyjne, połączone z wizytami w schroniskach dla osób bezdomnych, eventami na rzecz osób wykluczonych, klasowymi wycieczkami integracyjnymi,
- Realizowali **cykl edukacyjny „Zachować dom”**- poświęcony problemom społecznym i sposobom ich rozwiązywania, połączony z wizytami w MOPS Gdynia,
- Brali udział w zajęciach **z doradcą zawodowym** – których celem było podniesienie ich wiedzy na temat własnych kompetencji zawodowych.

W 2010 roku w ramach projektu „Rodzina Blżej Siebie” zrealizowano m.in. takie działania jak:

- Szkoła dla Rodziny- w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców odbyły się zajęcia w 5 grupach o 3 stopniach zaawansowania- warsztaty ukończyło 80 osób. Na czas zajęć zapewniono opiekę nad dziećmi, z której skorzystało 117 dzieci.
- Zimowisko integracyjne Murzasichle dla dzieci w wieku 10-15 lat- 30 os.
- Obóz socjoterapeutyczny Papiernia dla dzieci w wieku 7-15 lat- 79 os.
- Indywidualna terapia uzależnienia i współuzależnienia- 1098,5 godz./66 os.
- Indywidualna terapia syndromu DDA- 231 godz./29 os., grupowa terapia DDA- 2 grupy - 14 os.
- Indywidualne poradnictwo psychologiczne i terapia- 1213,5 godz/135 os.
- Kursy zawodowe (m.in. wózki widłowe, fryzjerski, zdobienia paznokci, kasy fiskalne, profesjonalna sprzedaż) - ukończyło 105 os.
- Prawo jazdy kat. B- ukończyło 50 os.
- Indywidualne doradztwo zawodowe- 202 godz./139 os.
- Pogotowie lekcyjne (korepetycje w ramach wolontariatu) 38 os./724 godz.
- Warsztaty gospodarowania środkami finansowymi- ukończyło 40 os.
- Warsztaty autoprezentacji i poprawy wizerunku- ukończyło 42 os.
- Grupa wsparcia dla osób niepełnosprawnych mająca charakter aktywizacyjny- 54os./5grup.
- Warsztaty aktywizacyjne z doradcą zawodowym „Pigułka” – ukończyło 36 os./5 grup.
- Warsztaty terapii zajęciowej – 29 os./12 grup (m.in. rysunek, decupage, tkactwo).

Ponadto odbyły się: wyjazdowe warsztaty psychologiczne o charakterze integracyjnym (203 os./ 5 wyjazdów), zajęcia uspołeczniające (m.in. wyjścia do teatru, kina, restauracji, oceanarium, oraz inne wycieczki)- 296 os., szkoła dla ojców- 6 os., trening kompetencji społ.- 9 os., warsztaty planowania rodziny- 10 os., badania profilaktyczne- 40 os., stacjonarna terapia w Żukówku- 5os., warsztaty asertywnych zachowań abstynenckich- 7os., warsztaty wychodzenia z wyuczonej bezradności- 9os., spotkania z trenerem pracy. Współorganizowano festyny (Dzień Sąsiada, Festyn Rodzinny, Magiel Artystyczny) oraz kiermasz prac os. niepełnosprawnych.

Ważnym wydarzeniem w ramach projektu była organizacja ogólnopolskiej konferencji **„Pomorskie ogrody sukcesu w kontekście asystentury w projekcie systemowym Rodzina Blżej Siebie”**, która odbyła się w dniach 8-9 listopad 2010 r. Konferencja poświęcona była

refleksji na temat sukcesu w polityce społecznej i pomocy społecznej oraz dalszemu rozwojowi metody asystowania osobom i rodzinom z wieloma problemami.

Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 3.589.588,29 zł.

2.2. DOŚWIADCZENIA PONAD GRANICAMI gdyńsko - helsingborskie partnerstwo na rzecz osób niepełnosprawnych

Projekt konkursowy współfinansowany ze środków Programu "Uczenie się przez całe życie" Leonardo da Vinci realizowany był w okresie 17.08.2009 r. - 31.12.2010 r. Projekt miał na celu wzrost wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz umożliwienie rozwoju osobistego w okresie 2 lat 16 pracowników socjalnych, pracujących w pionie wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych oraz będących w trakcie specjalizowania się w pracy z tymi osobami. W 2010 roku w ramach projektu odbyły się 3 dwutygodniowe staże (z 4 realizowanych w projekcie) w szwedzkich podmiotach pomocy społecznej, w których uczestniczyło 12 osób. Uczestnicy stażu przed wyjazdem brali udział w kursie języka angielskiego oraz w spotkaniu o kulturze i obyczajach szwedzkich, a także w warsztatach przygotowujących do odbycia stażu pod kątem merytorycznym.

Rezultatami projektu w roku 2010 są:

- 12 osób, które podniosły wiedzę, umiejętności i kwalifikacje zawodowe z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych,
- 12 osób, które podniosły kompetencje z zakresu budowania sieci oparcia społecznego dla os. niepełnosprawnych i metod pracy środowiska zawodowego w Szwecji,
- 12 osób, u których wzrosła motywacja do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem,
- 12 osób, które podniosły kompetencje językowe i kulturowe.

Realizacja działań projektowych przyczyniła się do rozwoju MOPS jako „organizacji uczącej się”. Projekt zakładał przekazywanie zdobytej wiedzy i doświadczenia przez uczestników staży pracownikom biorącym udział w kolejnym stażu- wypracowana metoda edukacyjna wdrażana jest obecnie jako standard mechanizmu rozpowszechniania i upowszechniania wiedzy i doświadczenia w MOPS. Kompendium wiedzy i doświadczeń projektowych rozpowszechniane było wśród pracowników MOPS i innych instytucji/organizacji pomocy społecznej w regionie za pośrednictwem powstałej strony internetowej. Działaniem upowszechniającym rezultaty i produkty projektu było zorganizowanie w grudniu 2010 roku kończącej Konferencji pt.: „**Sieć Oparcia Społecznego szansą na efektywne i adekwatne wsparcie osób niepełnosprawnych**”, podczas której została zaprezentowana problematyka środowiskowego wsparcia osób z niepełnosprawnością w odniesieniu do polskiej oraz skandynawskiej praktyki. Uczestnikami Konferencji byli przedstawiciele kluczowych instytucji i organizacji Danii, Szwecji i Polski. Wiedza i doświadczenie zdobyte podczas realizacji projektu, zawiązane relacje stanowią cenny zasób w procesie budowy sieci oparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gdyni.

Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 116.338,08 zł.

2.3. Projekt „Terytorialne standardy jakości w usługach społecznych pożytku publicznego” oraz standaryzacja usług

Projekt „Terytorialne standardy jakości usług społecznych pożytku publicznego”, realizowany był przez Gdynię w partnerstwie z kilkunastoma organizacjami skupionymi w europejskiej sieci na rzecz ekonomii społecznej REVES w okresie od grudnia 2008 roku do października 2010 roku. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach programu PROGRESS w kwocie 329.617 euro – budżet Gdyni to 28.330 euro. Jedno z czterech projektowych spotkań warsztatowych zorganizowane zostało w Gdyni (VI.2010r.)

W ramach projektu gdyński zespół animowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypracował model ustalania lokalnych kryteriów jakości usług społecznych. Model ten wybrany został jako przykład dobrych praktyk i prezentowany był podczas międzynarodowej konferencji „Territorial Quality Standards in Social Services of General Interest” w Brukseli w dniu 14.10.2010r.

Pilotaż modelu gdyńskiego - ze względu na skalę społeczną usługi - zaplanowany został dla usług opiekuńczych świadczonych dla osób starszych, przewlekle chore i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania.

W miesiącu wrześniu 2010r. rozpoczęto **Gdyński Dialog o jakości usług opiekuńczych** - szerokie konsultacje społeczne, stanowiące formę wymiany opinii, informacji oraz dokonywania uzgodnień między wszystkimi grupami interesariuszy (odbiorcami usług, ich rodzinami, opiekunkami, wolontariuszami, pracownikami socjalnymi, koordynatorami opiekunek, osobami reprezentującymi podmioty świadczące usługi i zamawiające, w tym władze Miasta). Wymiana opinii odbywa się podczas kilkunastu spotkań organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - z osobami, które z różnych względów nie miały możliwości uczestniczenia w spotkaniach, przeprowadzono wywiady w ich domach. Materiałnym zwieńczeniem konsultacji będzie „Karta jakości usług opiekuńczych” (wypracowanie planowane jest do końca marca 2011 r.), zaś testowana metoda zbierania opinii i uzgodnień społecznych znajdzie zastosowanie przy ustalaniu kryteriów jakości innych kluczowych usług społecznych.

Wypracowanie kryteriów to jeden z elementów działań podejmowanych przez MOPS w obszarze podnoszenia jakości usług opiekuńczych, równoległe do prac nad ich standaryzacją. W roku 2010 podjęto również prace nad standardem na szczeblu trójmiejskim.

2.4. „Trzymajmy się razem- obsługa gdyńskiego Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej”

W 2010 r. MOPS w Gdyni kontynuował partnerstwo w realizacji projektu **„Trzymajmy się razem- obsługa gdyńskiego Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej”** realizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej. Odbywały się spotkania zarówno partnerów projektu oraz gdyńskich organizacji pozarządowych. Spotkania dotyczyły zarówno działalności instytucji i realizowanych przez nie projektów, jak i możliwości współpracy w ramach takich obszarów jak rynek pracy, edukacja, przedsiębiorczość czy integracja społeczna. W ramach projektu udzielane było także wsparcie szkoleniowo-doradcze dla organizacji pozarządowych oraz aktualizowane dane dotyczące powyższych obszarów do diagnozy Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Sporządzony został raport z badania socjologicznego, obejmującego wywiady z osobami zaangażowanymi w lokalną politykę społeczną.

2.5. Organizacja społeczności lokalnej

W roku 2010 kontynuowano **działania organizujące społeczność lokalną w dzielnicy Chylonia, w rejonie ulic Opata Hackiego i Zamenhofs**. Projekt finalnie zakłada poprawę jakości życia mieszkańców, przy zaangażowaniu ich samych w proces zmiany. W minionym roku kontynuowano spotkania profesjonalistów działających w dzielnicy (funkcjonariusze Policji, Straży Miejskiej, Straży Granicznej, pedagodzy, kuratorzy), mające na celu poprawę stopnia wzajemnej współpracy, podniesienie wiedzy nt. zakresu kompetencji i zasobów poszczególnych podmiotów, a także zidentyfikowanie najważniejszych problemów dzielnicy. Kontynuowano działalność integracyjno-animacyjną (odbywały się zajęcia z języka angielskiego, treningi piłki nożnej na boisku klubu Checz, zajęcia nordic walking, cykl warsztatów fotograficznych dla dzieci i młodzieży, których ukoronowaniem było powstanie kalendarza oraz wernisaż zdjęć młodych mieszkanki osiedla, malowanie klatki na Zamenhoffa 9, debata polityczna, warsztaty pod hasłem: „Kulturalna dzielnica”), kolportaż osiedlowej gazetki „Newsletter” oraz założono stronę internetową klubu osiedlowego „Apteka”. W klubie „Apteka” miały miejsce takie wydarzenia jak: wspólne z mieszkańcami kolędowanie, Walentynki, teatrzyk „Złota rybka”, spotkanie wielkanocne, w tym konkurs pisankowy oraz czytanie bajek dla najmłodszych- przy współpracy z biblioteką. Z okazji Europejskiego Dnia Sąsiada w maju 2010 roku odbył się festyn integracyjny.

W 2010 roku podjęto działania mające na celu poprawę estetyki osiedla. W styczniu odbyło się pierwsze z cyklu spotkanie z projektantem poświęcone projektowaniu przestrzeni osiedla ulic Opata Hackiego i Zamenhofs. W kwietniu zostały zainstalowane we współpracy z młodzieżą nowe ławki na osiedlu, w maju natomiast powstał drugi plac zabaw dla dzieci.

Działania sprzężone są z ofertą Programu Aktywności Lokalnej, realizowanego przez MOPS w ramach projektu systemowego „Rodzina Bliżej siebie”. Wspomniany program realizuje m.in. tzw. streetworking (2 profesjonalistki pracujące na rzecz społeczności lokalnej w środowisku, "na ulicy"), konsultacje z doradcą zawodowym czy kursy tańca.

Proces organizacji społeczności lokalnej koordynowany jest przez grupę pilotażową z Wiceprezydentem miasta na czele.

Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 300.601,30 zł.

3. Programy i kampanie

W 2010 roku kontynuowano realizację (rozpoczętego w październiku 2009) **Gminnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego FAS**, w ramach którego podnoszono kompetencje specjalistów na temat diagnostyki i późniejszej terapii dla osób dotkniętych Alkoholowym Zespołem Płodowym:

- warsztaty dla pracowników socjalnych specjalizujących się w pracy z rodziną, asystentów rodzin, pracowników rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziców zastępczych (5 warsztatów, 84 uczestników),
- wykłady dla lekarzy, pielęgniarek, pracowników służby zdrowia, pedagogów, psychologów, nauczycieli i kuratorów sądowych (3 spotkania, 143 uczestników).
- warsztaty pogłębiające wiedzę dla przedstawicieli w/w grup (3 grupy, 63 uczestników w części I i 46 w części II).

We wrześniu 2010 r. uruchomiono Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny dla Rodzin i Dzieci z FAS przy Zespole Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka”.

Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 22.216,06 zł.

W I półroczu 2010 roku MOPS koordynował realizację gdyńskiej kampanii społecznej „**W trosce o dziecko**”. Pierwsza część kampanii rozpoczęła się w kwietniu i wpisywała się w trwający Gminny Program Edukacyjno-Terapeutyczny FAS. Kampania miała na celu dotarcie do jak najszerszego grona mieszkańców Gdyni i zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwo spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży i matki karmiące. Włączyły się w nią wybrane gdyńskie parafie oraz 30 placówek służby zdrowia. Ponadto plakaty kampanii pojawiły się w środkach komunikacji miejskiej. Druga część kampanii - akcja informacyjno-plakatowa propagująca ideę rodzicielstwa zastępczego „**Podaruj miłość. Zostań rodziną zastępczą**” trwała przez cały czerwiec 2010 r. Plakaty pojawiły się m.in. w środkach komunikacji miejskiej, dużych przedsiębiorstwach, urzędach pocztowych, placówkach MOPS, YMCA Gdynia, Urzędzie Miasta, organizacjach pozarządowych itp.

4. Wspieranie rozwoju inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej

Dostrzegając rangę społecznych efektów dotychczasowych działań partnerskich w obszarze ekonomii społecznej, Miasto Gdynia podjęło w 2009 roku wyzwanie rozwoju w usystematyzowany sposób działań programowych dotyczących ścieżki pobudzania przedsiębiorczości społecznej, jej wspierania oraz zapewnienia warunków dla trwałości funkcjonowania powstałych podmiotów. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdyni w miesiącu lutym 2010 r. przyjęty został **Gdyński Plan Inkubacji podmiotów ekonomii społecznej** - dokument o charakterze planistycznym, wdrażający koncepcję rozwoju idei partnerstwa Gdyni z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania innowacyjnych przedsięwzięć w obszarze ekonomii społecznej, którego jednym z inicjatorów i współautorów był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wdrożenie Planu powierzone zostało zespołowi powołanemu przez Prezydenta Miasta Gdyni, w składzie którego - pod przewodnictwem Wiceprezydenta Michała Gucia - pracuje dwóch zastępców dyrektora MOPS, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy i Kierownik Referatu Gdyńskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Gdyni.

W wyniku wdrożenia zaplanowanych działań powstało partnerstwo kluczowe z organizacją pozarządową na rzecz powołania nowej spółdzielni socjalnej w Gdyni. W ramach Planu Gmina ogłosiła konkurs na realizację zadania w postaci przygotowania warunków do uruchomienia podmiotu ekonomii społecznej. Stowarzyszenia „RAZEM” i „EFFETHA” powołały **Spółdzielnię Socjalną RAZEM**, która prowadzić będzie działalność gastronomiczną (usługi cateringowe - dostarczanie posiłków wg zbilansowanej diety dla osób starszych, niezdolnych do samodzielnego przygotowywania posiłków), zatrudniając ok. 12 osób z osób z niepełnosprawnością oraz innych osób, dla których dostęp do rynku pracy z różnych powodów jest utrudniony. Na podstawie wypracowanego pożądanego profilu kandydata przeprowadzono działania rekrutacyjne kadry podmiotu ekonomii społecznej, m.in. wśród uczestników warsztatów terapii zajęciowej i podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, a także klientów Powiatowego Urzędu Pracy.

Uruchomienie działalności spółdzielni socjalnej przewidziane jest w miesiącu czerwcu 2011 roku, zaś zakończenie procesu inkubacji podmiotu – w czwartym kwartale 2011 roku.

W związku z realizacją działań na rzecz ekonomii społecznej zawiązało się partnerstwo projektowe publiczno - społeczne: dwie lokalne organizacje pozarządowe (Caritas Archidiecezji Gdańskiej i Fundacja Gospodarcza) oraz jedna zagraniczna (ASVI Włochy), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Powiatowy Urząd Pracy, które pracowało nad 2 projektami: „GdyniES - Gdynia dla ekonomii społecznej” oraz „GdyniES50+”.

5. Partnerstwo

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka miasta odpowiedzialna za organizację pomocy społecznej, kieruje się w swych działaniach zasadą partnerstwa i ponadsektorowości. Partnerstwa w działaniu znajdują swoje odzwierciedlenie w cyklicznej współrealizacji różnego rodzaju wydarzeń okolicznościowych, a także podejmowaniu wspólnych długofalowych inicjatyw. Przejawem działalności partnerstw są również inicjatywy projektowe- współpraca z partnerami lokalnymi oraz międzynarodowymi. Jednym z najbardziej zaawansowanych rodzajów działań partnerskich jest realizacja zadań przekazanych przez gminę innym podmiotom (głównie organizacjom pozarządowym).

6. Rodziny objęte wsparciem MOPS w Gdyni

W roku 2010 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni przyznał decyzją świadczenia 5.746 osobom. Wsparciem objętych zostało łącznie 5.770 rodzin, w tym 4.893 rodziny otrzymywały świadczenia, a 877 rodzin skorzystało wyłącznie z pomocy w postaci pracy socjalnej.

Tab. 1. Liczba rodzin i osób objętych wsparciem w roku 2010

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc w postaci materialnej	5.746	4.893	9.714
Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	877	1.467

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej 1.451 rodzin posiadają dzieci. Liczne rodziny są niepełne (635). Istotną grupą klientów są również rodziny emerytów i rencistów (1.990 rodzin), w której dominują gospodarstwa jednoosobowe (1.244).

Tab. 2. Typy rodzin objętych wsparciem w roku 2010

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	5.770	11.181
w tym rodziny z dziećmi	1.451	5.357
Rodziny niepełne	635	1.894
Rodziny emerytów i rencistów	1.990	3.062
w tym gospodarstwa jednoosobowe	1.244	1.244

W toku analizy wskazano źródłowe¹ powody objęcia wsparciem gdyńskich rodzin:

¹ Tzn. takie powody, które są najistotniejsze i z których wynikają lub mogą wynikać inne problemy.

- niepełnosprawność (1.802 rodzin, tj. 30 % ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- długotrwała lub ciężka choroba (1.184 rodziny, tj. 20% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- ubóstwo (1.034 rodziny, tj. 17% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- bezrobocie (818 rodzin, tj. 14% ogółu rodzin),
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (694 rodziny, tj. 12% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- alkoholizm (124 rodzin, tj. 2% rodzin korzystających ze wsparcia),
- zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa (112 rodzin, tj. 1,9% rodzin korzystających ze wsparcia).

Tab. 3. Powód źródłowy objęcia wsparciem w roku 2010

Powód źródłowy objęcia wsparciem		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1	1.034	2.297
Bezdomność	2	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	93	371
w tym wielodzietność	4	24	141
Bezrobocie	5	818	2.195
Niepełnosprawność	6	1.802	2.416
Długotrwała lub ciężka choroba	7	1.184	1.115
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	8	694	2.586
w tym: rodziny niepełne	9	381	1.141
rodziny wielodzietne	10	216	1.200
Przemoc w rodzinie	11	24	65
Alkoholizm	12	124	239
Narkomania	13	13	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14	48	87
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	15	112	323
Razem		5.947	11.707
Rodziny objęte wsparciem w postaci specjalistycznych usług rehabilitacyjnych	16	0	0
Ogółem		5.947	11.707

7. Wybrane udzielone świadczenia

W roku 2010 pracę socjalną prowadzono z 3.393 rodzinami. Realizowanych było 427 kontraktów socjalnych, gdzie liczba osób objętych kontraktami socjalnymi wynosiła- 485. Z wypoczynku letniego skorzystało 488 dzieci, pogrzeb sprawiono 35 osobom (w tym 12 bezdomnym). Udzielono również następujących świadczeń: zasiłków stałych, celowych i okresowych, pomocy w zakresie dożywiania, a także sfinansowano składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których informacje zawiera tab. 4.

Tab. 4. Wybrane świadczenia udzielone w roku 2010

Wyplata zasiłków stałych	Wydatek w zł
Wyplacono zasiłki stałe dla 1.427 osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności (w tym dla 1.212 osób samotnie gospodarujących).	5.042.329,43
Wyplata zasiłków celowych i zasiłków okresowych.	
Z zasiłków celowych skorzystało 3.804 osoby (w tym 9 otrzymało zasiłek na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego), z zasiłków okresowych - 279 osób, w tym z powodu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezrobocia – 162 osób ▪ długotrwałej choroby – 43 osoby ▪ niepełnosprawności – 12 osób ▪ możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego – 67 osób. 	3.190.432,66
Program "Posiłek dla potrzebujących" - pomoc państwa w zakresie dożywiania	
Pomocą objęto łącznie 3.020 osób, którym decyzją przyznano świadczenie. Pomocą w formie posiłku (pełnego obiadu) objęto 951 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 121 osób dorosłych w formie bonów obiadowych. Zasiłek celowy przyznano 1.948 osobom.	1.376.000,00 (wydatek bez uwzględnienia zasiłków celowych)
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone za 1.307 osób pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz za 2 osoby bezdomne wychodzące z bezdomności.	433.382,89
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacano za 50 dzieci przebywających w całodobowych placówkach opiekuńczych	18.294,40

Część 2 - Dedykowane formy wsparcia

1. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych

1.1. Wzmacnianie aktywności seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku

1.1.1. Działania prowadzone przez Centrum Aktywności Seniora

Centrum Aktywności Seniora jest jednostką, której głównym zadaniem jest koordynacja wszelkich działań promujących aktywizację osób starszych na terenie miasta Gdyni. Wspiera także rozwój inicjatyw, które pomagają seniorom w utrzymaniu dłuższej sprawności i samodzielności oraz kształtuje ich pozytywny wizerunek w środowisku lokalnym.

W minionym roku Centrum działało w partnerstwie z 41 podmiotami, w szczególności organizacjami pozarządowymi i szkołami. CAS koordynował 4 miejskie kluby seniora - Chylonia, Śródmieście, Orłowo i Witomino oraz współpracował i wspierał merytorycznie 21 klubów działających przy parafiach, spółdzielniach i pod patronatem organizacji pozarządowych, które łącznie skupiły 2.145 osób. CAS koordynował również realizację działań adresowanych do seniorów, prowadzonych przez organizacje pozarządowe, a dotowanych z budżetu miasta Gdyni. W 2010 roku ogłoszono 2 konkursy grantowe - realizowanych było 29 zadań, których wykonaniem zajmowało się 15 organizacji. Łączna kwota środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na programy aktywizacji seniorów wyniosła 389.200,13 zł.

Ofertą CAS w roku 2010 objętych zostało 9.701 seniorów, w tym studenci Gdyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, uczestnicy programów Gdynia 55+ oraz klubów seniora wspieranych przez miasto:

- 1) działalność kulturotwórczą, poznawczą, prozdrowotną, integracyjną i rozrywkową, w tym m.in.:
 - a) w ramach współpracy z ośrodkami kultury, sztuki, rekreacji i rozrywki wyjęcia do kina, teatru, opery i na koncerty (1610 biletów przekazywanych seniorom nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie);
 - b) spotkania muzyczne i taneczne, występy chóru CAS;
 - c) wernisaże prac tkactwa artystycznego, pastelii, fotografii, kolażu, malarstwa i rysunku w klubach, Galerii Ratusz i zaprzyjaźnionych instytucjach;
 - d) spotkania z ciekawymi ludźmi w ramach cyklu „Świat bez tajemnic”;
 - e) jednodniowe wycieczki (18 wyjazdów o charakterze poznawczym i integracyjnym, z których skorzystały łącznie 844 osoby);
 - f) zajęcia ruchowe (gimnastyka usprawniająca, gimnastyka relaksacyjna) oraz program sportowy (baseny, tai chi, pilates, joga, siłownia);
 - g) warsztaty filmowe, teatralne, patchworkowe, tkactwa artystycznego, malarstwa i rysunku;
 - h) warsztaty psychologiczne;
 - i) imprezy o charakterze integracyjnym i okolicznościowym z udziałem seniorów, animatorów klubów i wolontariuszy.
- 2) działania o charakterze edukacyjnym - zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku realizowane we współpracy z pięcioma szkołami z terenu Gdyni i organizacjami partnerskimi, takimi jak: Związek Młodzieży Chrześcijańskiej „Polska YMCA”, Cador Consulting, Parafia p.w. NSPJ, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej (w semestrze jesiennym na zajęcia w GUTW zapisało się 1474 studentów-seniorów oraz 655 uczestników zajęć w CAS);
- 3) działania o charakterze informacyjnym:
 - a) systematyczne przekazywanie aktualnych danych o działalności CAS zarówno w zakresie tematyki klubowej, jak i uniwersyteckiej poprzez trójmiejską prasę, radio i telewizję, strony internetowe (m.in. udziały Seniorów w „Panoramie Gdańskiej”,

audycja na żywo w Radio Gdańsk, Radio Plus, Radio Kaszëbë, mmtrójmiasto.pl i innych);

- b) eksponowanie bieżących informacji w postaci plakatów ogłoszeniowych, stoiska promocyjnego w ZUS, filmowej reklamy w autobusach miejskich,
- c) prezentowanie działań na konferencjach krajowych oraz delegacjom zagranicznym odwiedzającym Centrum.

W 2010 roku zgodnie z potrzebami seniorów wyrażonymi w ankiecie ewaluacyjnej i podczas rozmów, rozszerzono oferty z zakresu edukacji, kultury i profilaktyki zdrowotnej. Z powodzeniem kontynuowano program włączenia seniorów w działania na rzecz innych seniorów - prężnie działały grupy tematyczne: batik, rękodzieło, Sobotni Klub „Senior z pomysłem”, powstały nowe grupy konwersacyjne z języka angielskiego i języka rosyjskiego prowadzone przez liderów (inicjatywa pozwalająca realizować pomysły najbardziej kreatywnych seniorów).

Do sukcesów 2010 roku zaliczyć można uroczyste otwarcie czwartego Miejskiego Klubu Seniora Witomino, organizację wernisażu twórczości seniorów oraz festynu dla wszystkich mieszkańców naszego miasta z okazji 5-lecia CAS, a także zdobycie przez grupę teatralną II miejsca w Warszawskich Juwenaliach. Ponadto Centrum zostało uhonorowane certyfikatem miejsca przyjaznego seniorom "Gdyńska Przystań dla Seniorów".

Centrum z powodzeniem realizuje ideę łączenia pokoleń poprzez wspólne spotkania, wyjazdy, pokazy mody.

Wydatki CAS w roku 2010 wyniosły 1 914 660,39 zł.

1.1.2. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W tegorocznej edycji projektu „Rodzina Bliżej Siebie” realizowano doradztwo osób niepełnosprawnych, wsparciem objęto 67 osób (zob. część 1 punkt 2.1.).

W celu podniesienia jakości oferty wsparcia osób niepełnosprawnych w 2010 roku kontynuowano realizację projektu „Doświadczenie ponad granicami- gdyńsko-helsingborskie partnerstwo na rzecz osób niepełnosprawnych”, współfinansowanego ze środków Programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci (zob. część 1 punkt 2.2.).

Ponadto kontynuowano partnerstwo miasta Gdyni i MOPS w projekcie „TQS - Terytorialne Standardy Jakości w usługach społecznych pożytku publicznego”, realizowanego przez europejskie stowarzyszenie REVES-Europejska Sieć Miast i Regionów na rzecz Ekonomii Społecznej (zob. część 1 punkt 2.3.).

Istotnym elementem budowania sieci wsparcia była kontynuacja pracy opiekunów prawnych osób niepełnosprawnych całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnionych, których zadaniem jest administrowanie sprawami osób ubezwłasnowolnionych, rozpoznawanie i zabezpieczanie sytuacji zdrowotnej, bytowej i ekonomicznej podopiecznych. W roku 2010 rolę taką pełniły 4 osoby, które indywidualnym wsparciem objęły łącznie 26 osób.

Prowadzono także prace nad standaryzacją usług opiekuńczych oraz standardami funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.

Zadania o charakterze wzmacniającym aktywność oraz integrujące seniorów i osoby z niepełnosprawnościami, przeciwdziałające izolacji, osamotnieniu, a także aktywizujące środowisko lokalne, realizowane są przez Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej oraz placówki MOPS, w ścisłej współpracy z różnorodnymi lokalnymi podmiotami, głównie w ramach Centrów Aktywności Lokalnej.

W 2010 roku realizowano następujące projekty na rzecz w/w grup:

- 1) **MIS - utworzenie Miejsca Integracji Seniorów** w Wojewódzkim Zespole Szkół Policealnych w Gdyni przy ul. Żeromskiego 31 - od I 2010 r. odbyło się 29 spotkań o charakterze edukacyjno – rekreacyjnym, w których uczestniczyło ogółem 60 osób (wykłady i warsztaty na temat aktywności fizycznej osób starszych, zdrowego żywienia, udzielania pierwszej pomocy, wspólne wycieczki),
- 2) **Bez ruchu ani rusz** - cykl spotkań motywujących osoby starsze do aktywności fizycznej (60 osób), prezentujących różne ćwiczenia ruchowe przy użyciu nieskomplikowanego sprzętu rehabilitacyjnego,
- 3) Projekt „**Moje ulgi i uprawnienia**”- akcja informacyjna obejmująca tematykę ulg i uprawnień z różnych instytucji dla osób z orzeczonym umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności (tym celu przygotowano m.in. ulotkę),
- 4) **III Przegląd Jasełek Domów Pomocy Społecznej** - przegląd o charakterze konkursu, zorganizowany przez DOPS nr 1 wraz z DDPS przy współudziale Klubu 8 Wspaniałych, Centrum Kultury Mały Kack, pod patronatem Wiceprezydenta M. Gucia, w którym uczestniczyło ok. 100 osób,
- 5) **Koncert dla Osób Niepełnosprawnych** z okazji Światowego dnia Osób Niepełnosprawnych, koalicjant WTZ przy Stow. „Cisza” oraz Teatr Miejski w Gdyni. Teksty piosenek tłumaczone były na język migowy - koncert zespołów muzycznych osób niepełnosprawnych i występy solowe, pokaz science show gdyńskiego Centrum Nauki EXPERYMENT- dla niepełnosprawnych widzów (zaproszono także pensjonariuszy z ośrodków wsparcia). W koncercie uczestniczyło ok. 200 osób.
- 6) **Zajęcia plastyczne** w Klubie osiedlowym APTEKA w każdą środę - zajęcia usprawniające, grupa działała jako grupa wsparcia dla os. starszych i niepełnosprawnych.
- 7) **Prelekcje z lekarzem**- zajęcia odbywały się raz w miesiącu, miały na celu podniesienie świadomości w zakresie chorób.
- 8) Festyn „**Gdyński mAgLeL twórczy**”- 12 czerwca 2010 r. na Skwerze Arki Gdynia. Głównym celem imprezy, oprócz szeroko rozumianej integracji środowiska, była budowa świadomości społecznej gdynian dotyczącej aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Podczas festynu uczestnicy ośrodków wsparcia zaprezentowali swoje dokonania m.in. w dziedzinie twórczości artystycznej, kulturalnej oraz kulinarnej. Organizatorami festynu byli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni- projekt „Rodzina bliżej siebie” i Zespół ds. Wsparcia Seniorów i Osób Niepełnosprawnych oraz gdyńskie Warsztaty Terapii Zajęciowej i inni partnerzy działający na rzecz osób niepełnosprawnych.
- 9) **Spotkanie ze Sztuką, Wycieczki Krajoznawcze Seniorów**
- 10) Grupa wsparcia dla kobiet po mastektomii „**Amazonki**”.

W ramach realizacji przyjętego w 2010 roku programu operacyjnego **Gdynia bez barier** MOPS prowadził następujące działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami:

- a. realizacja Gminnego Programu Edukacyjno - Terapeutycznego w zakresie Alkoholowego

- Zespołu Płodowego (FAS) – diagnoza, działania edukacyjne i terapeutyczne
- b. rozwój oferty wsparcia osób niepełnosprawnych w obszarze zwiększania aktywności zawodowej i społecznej - rozwój asystentury z funkcją opieki prawnej / kurateli wobec osób niepełnosprawnych
 - c. organizowanie klubu dla osób z niepełnosprawnościami w kryzysie psychicznym (funkcja wspierająca i informacyjna)
 - d. zorganizowanie Gdyńskiego Magla Twórczego – festynu promującego działalność artystyczną i zawodową osób z niepełnosprawnością
 - e. organizacja wsparcia w znalezieniu i utrzymaniu pracy przez osoby z niepełnosprawnościami – działania w ramach projektu „Rodzina Bliżej Siebie” panel 2 (zob. opis: część 2 punkt 1.2)
 - f. zaangażowanie w rozwój podmiotów ekonomii społecznej.

1.2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowano zadania służące wyrabianiu zaradności osobistej i umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych oraz pobudzaniu aktywności społecznej tych osób, a także likwidacji ograniczających barier.

Szczegółowe informacje na temat udzielonych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowań do zaopatrzenia osób niepełnosprawnych oraz likwidacji barier zawiera tabela nr 5.

Tab. 5. Realizacja zadań w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w roku 2010

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota w zł
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych	398	303 195,00
w tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	84	100 000,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych	0	0,00
Dofinansowanie likwidacji barier - łącznie	74	263 300,00
w tym: na bariery architektoniczne	22	208 385,00
na bariery w komunikowaniu się	35	41 541,00
na bariery techniczne	17	13 374,00
z tego: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	18	50 000,00

Finansowano również uczestnictwo osób niepełnosprawnych w następujących formach aktywności, wspomagających proces rehabilitacji zawodowej i społecznej:

- 1) warsztatach terapii zajęciowej,
- 2) turnusach rehabilitacyjnych (dofinansowanie).

Szczegółowe informacje na ten temat zawiera tabela nr 6.

Tab. 6. Finansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w formach aktywności w roku 2010

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota w zł
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON	295	236 698,00
w tym: dorośli niepełnosprawni	105	90 642,00
dzieci i młodzież niepełnosprawna	89	80 788,00
opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	25	15 004,00
opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	76	50 264,00
Finansowanie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej (koszty działania 5 warsztatów terapii zajęciowej, prowadzonych przez organizacje pozarządowe na terenie Gdyni)	133	2 186 520,00
w tym: ze środków PFRON	x	1 967 868,00
Udział Gminy Gdynia*	x	218 652,00

* Sfinansowano również udział 3 mieszkańców Gdyni w warsztatach terapii zajęciowej na terenie powiatu gdańskiego

1.3. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

W 2010 r. świadczone były usługi opiekuńcze dla 900 osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Usługi te zapewniane były przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze konkursu lub przetargu oraz przez rehabilitantów MOPS, którzy realizowali specjalistyczne usługi opiekuńcze w mieszkaniu chorego (kinezyterapia, ćwiczenia ruchowe).

Szczegółowe informacje na temat usług opiekuńczych zawiera tabela nr 7.

Tab. 7. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w roku 2010

Wyszczególnienie	Wydatek w zł
Świadczenie usług opiekuńczych przez Fundację "Niesiemy Pomoc", Firmę Usługową „Nestor” oraz Polski Czerwony Krzyż: zapewniono usługi dla 772 osób, którym udzielono łącznie 319.438 świadczeń w ramach godzin usługowych.	2.721.729,17
Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych osobom z zaburzeniami psychicznymi lub z chorobą Alzheimera przez: - Polski Czerwony Krzyż w okresie 01-16.01.2010 - Firmę Usługową „Nestor” w okresie 18.01. - 31.12.2010 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie 25.10.-31.12.2010 Wykonano 45.169 godzin dla 93 osób, w tym 5.275 godzin przez opiekunki MOPS	590.768,05 (w tym: 104.422,55 koszt usług świadczonych przez opiekunki MOPS)
Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie rehabilitacji przez wykwalifikowane rehabilitantki MOPS: zapewniono usługi dla 128 osób niepełnosprawnych (2.436 świadczeń).	168.104,54
Razem	3.480.601,76

1.4. Opieka dzienna

Opieka dzienna zapewniana jest w pięciu ośrodkach wsparcia, w tym cztery z nich funkcjonują w strukturze MOPS w Gdyni. Podopieczni uzyskują w nich opiekę i pomoc w codziennych czynnościach życiowych, otrzymują posiłki, aktywnie spędzają czas, rozwijając swoje umiejętności i zdolności.

1.4.1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3

W 2010 roku ze wsparcia Ośrodka **skorzystały 33 osoby**. Z podopiecznymi prowadzono pracę socjalną oraz zapewniono im możliwość kontaktu z psychologiem. Aktywizowanie i usprawnianie osób starszych odbywało się przede wszystkim poprzez terapię zajęciową, muzykoterapię, gimnastykę oraz rehabilitację. Prowadzona terapia obejmowała: robótki ręczne, szycie na maszynie, kącik kulinarny, gry towarzyskie, przygotowywanie dekoracji do odbywających się imprez integracyjno-edukacyjnych, gry planszowe, prowadzenie pogadarek tematycznych (nt. odżywiania, diet, higienicznego trybu życia i profilaktyki zdrowotnej, nowości z portali internetowych przeznaczonych dla seniorów- placówka dysponuje stanowiskiem komputerowym z dostępem do Internetu) oraz czytanie literatury.

Ofertę poszerzono o zajęć terapię psychologiczną indywidualną i grupową, zajęcia rozwijające umiejętności komunikacji społecznej, treningi pamięci, spotkania z kulturą połączone z dyskusją na tematy społeczne, biblioterapię. Prowadzono również gimnastykę i spacerowanie nordic walking. Wykonano łącznie 308 zabiegów, udzielono 307 porad lekarskich oraz 322 porad pielęgniarskich.

W placówce zorganizowano różnorodne imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym m.in. Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Powitanie Wiosny, uroczyste Śniadanie Wielkanocne, „Spotkanie z kulturą żydowską”, IV Turniej Seniorów Gry w Scrabble, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia, Bal Sylwestrowy. Ponadto organizowano wycieczki i wyjścia na imprezy odbywające się w okolicznych placówkach.

1.4.2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Gen. Maczka 1

W 2010 r. ze wsparcia Domu **skorzystało łącznie 73 seniorów**. Głównym celem ośrodka jest aktywizowanie seniorów poprzez prowadzoną terapię zajęciową, rehabilitację, muzykoterapię, gimnastykę, wieczorki taneczne, wspólne czytanie książek, spacerowanie, spotkania z dziećmi i młodzieżą oraz opieka nad osobami, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w domach. W placówce działa kółko teatralne, plastyczne oraz kółko krawieckie. W każdy poniedziałek odbywały się zajęcia muzykoterapii oraz codziennie treningi pamięci w trzech grupach seniorów. Placówka organizowała imprezy dla domowników oraz Seniorów z innych ośrodków i Klubów Seniora np.: VII Wybory Miss i Mister Seniora, III Wystawa prac seniorów w Centrum Organizacji Pozarządowych, Integracyjne Święto Pieczonego Ziemniaka, Listopadowa Uroczysta Msza Św. z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora, Spotkanie ze studentami Uniwersytetu Gdańskiego z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, Występ z okazji Dnia Osób Niepełnosprawnych w Teatrze Miejskim, Mikołajki, Uroczysta Wigilia z premierą Jasełek 2010, mini zabawa sylwestrowa. Dzięki współpracy z Centrum Aktywności Seniora podopieczni integracyjnie wychodzili na koncerty muzyczne, przedstawienia teatralne i seanse filmowe. Zorganizowano również wycieczkę do Będzina, Sopotu oraz Gdańska.

W ciągu ostatnich lat przybywa do ośrodka wiele osób chorych na otępienie alzheimerowskie. Placówka przywiązuje wagę do uatrakcyjniania terapii dla osób chorych na Alzhaimera, wprowadzając m.in. nowe formy zajęć oraz utrzymując stały kontakt ze specjalistami w pracy z osobami chorymi na otępienie starcze.

Dom prowadzi także działania na rzecz środowiska lokalnego: 3 razy w tygodniu odbywały się popołudniowe zajęcia gimnastyczne dla osób nie będących podopiecznymi ośrodka, funkcjonowała grupa wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików.

1.4.3. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Gen. Maczka 1

Podstawowym celem działania placówki jest wszechstronna pomoc osobom chorym psychicznie. W 2010 roku ze wsparcia placówki **skorzystały 63 osoby**, w tym 42 osoby w grupie dziennej, 9 osób w zajęciach popołudniowych, z treningu samodzielności w mieszkaniach treningowych przy ul. Partyzantów 26 skorzystało 12 osób.

W ofercie zajęć znajduje się m. in.: psychoterapia, terapia zajęciowa, aktywizacja procesów poznawczych, aktywizacja ruchowa, hipoterapia, zajęcia fotograficzne, trening kulinarny, bowling. Zorganizowano także wiele imprez, spotkań kulturalnych oraz wyjazdów integracyjno-wypoczynkowych i terapeutycznych. Wśród ważnych wydarzeń w 2010 roku wymienić należy: premierę spektaklu grupy Teatr Otwarty działającej w ŚDS pt.: „Koleje losu” w Teatrze Miejskim im. Witolda Gombrowicza, przygotowanie i przeprowadzenie dwóch warsztatów szkoleniowych dla pracowników socjalnych, opiekunów prawnych i opiekunów w mieszkaniach treningowych nt. pracy z osobą chorą psychicznie i jej rodziną, bal karnawałowy i andrzejkowy, Dzień Kobiet, organizację wycieczek krajoznawczych m. in. do Centrum Edukacji i Promocji Regionu w Szymbarku, tramwajem wodnym na Hel, prezentację dorobku twórczego podopiecznych (festyn MAGIEL TWÓRCZY, wystawa FOTO-PLASTYKON w Gdynskim Centrum Organizacji Pozarządowych oraz Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym), uroczystości świątecznych (Wigilia i śniadanie Wielkanocne), współorganizację Światowego Dnia Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie, tygodniowy wyjazd terapeutyczno-rekreacyjny do Przebrna k/ Krynicy Morskiej.

Podopiecznych motywowano do systematycznego leczenia i regularnego zażywania leków oraz do aktywnego udziału w zajęciach terapeutycznych w celu nabywania nowych umiejętności. Pozytywne efekty działań uzyskiwano dzięki oferowanej pomocy psychologicznej (psychoterapia indywidualna i grupowa) oraz pracy z rodzinami podopiecznych (w tym prowadzeniu zajęć edukacyjnych i grupy wsparcia).

Wspólnie z Fundacją Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA realizowano także projekt współfinansowany ze środków gminy Gdynia pn. „KLUB AKTYWNI– GDYNIA”, a ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji” projekt „Klub Aktywności Społecznej – wspólne planowanie i organizacja czasu wolnego osób chorujących psychicznie”.

1.4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wąsowicza 3

Placówka uruchomiona w dniu 01.12.2008 r., której podstawowym celem działania jest wspieranie osób starszych wykazujących przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (a w szczególności osób z chorobami otępiennymi i zaburzeniami procesów poznawczych) oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną. W 2010 roku z pobytu w placówce **skorzystało 71 osób** uczestnicząc w następujących formach terapii: arteterapii, relaksacji z elementami muzykoterapii, treningach pamięci, zajęciach logopedycznych, rehabilitacji ruchowej, a także różnorodnych treningach np. życia codziennego, umiejętności społecznych, umiejętności spędzania czasu wolnego. ŚDS prowadził poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne i socjalne oraz edukację zdrowotną skierowaną zarówno do podopiecznych, opiekunów i mieszkańców Gdyni (wykłady na

temat: osteoporozy, opieki i terapii w zespołach otępiennych oraz prowadzenie gimnastyki rekreacyjnej dla seniorów z dzielnicy). Poza tym w ŚDS prowadzona była szeroko rozumiana działalność kulturalna i rekreacyjna. Zorganizowano wycieczki krajoznawcze (Szybark, kaktusiarnia w Rumi), wyjście do Muzeum – Dar Pomorza. Organizowano uroczystości okolicznościowe (Dzień Babci i Dziadka, zabawa karnawałowa, walentynki, Wielkanoc, powitanie wiosny, Noc Świętojańska, pożegnanie lata, Andrzejkki).

1.4.5. Ośrodek Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych

prowadzony przez Gdynskie Stowarzyszenie Integracyjne „Promyk” przy ul. Maciejewicza 11 (organizacja wyłoniona w drodze konkursu)

W Ośrodku dostępne są miejsca w trzech formach: dziennej, tygodniowej i mieszkań chronionych z treningiem społeczno-ekonomicznym, przygotowującym do samodzielnego życia. W 2010 r. Ośrodek objął wsparciem **łącznie 74 osoby**: 46 osób w ramach pobytu dziennego, 16 w ramach pobytu tygodniowego, 21 w mieszkaniach chronionych.

W ramach oferty zapewniono następujące formy wsparcia:

- ✓ zajęcia rewalidacyjne i terapia zajęciowa, prowadzona w pracowni muzycznej, teatralnej, ślusarsko-stolarskiej, plastycznej oraz w pracowni poznawania świata;
- ✓ zajęcia rehabilitacyjne realizowane w formie zajęć gimnastycznych, relaksacyjnych, zajęć na siłowni;
- ✓ zabiegi fizjoterapeutyczne (laser, diadynamik, lampa kwarcowa) oraz masaże;
- ✓ indywidualne terapie, zajęcia pedagogiczne;
- ✓ zajęcia, wyjazdy i imprezy okolicznościowe, służące integracji i aktywizacji, zwiększeniu samodzielności osób niepełnosprawnych poprzez objęcie ich treningiem społecznym oraz prezentujące potencjał twórczy i sprawnościowy osób z niepełnosprawnością, w tym:
 - Walentynki, Tłusty Czwartek, obóz narciarki w Szczyrku, zabawa karnawałowa, kurs żeglarski, spływ kajakowy rzeką Pilawą, wyjazd do Ostrzyc, obóz relaksacyjny w Jarosławcu, pokaz teatralny i muzyczny w III Liceum Ogólnokształcącym w Gdyni, zawody sportowe w Miechucinie, zabawa z okazji Dnia Dziecka, uczestnictwo w Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych.

Wydatki na ten cel wyniosły 1.139.669,49 zł.

Realizowano również program aktywizacji zawodowej, w ramach którego 21 osób niepełnosprawnych zatrudnionych było w Spółdzielni Socjalnej - Barze Mlecznym „Promyczek” przy ul. Morskiej 97 (funkcjonującym od października 2008 r.) oraz 2 osoby jako sprzedawcy w sklepie internetowym.

1.5. Opieka całodobowa

Osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania w środowisku ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność zapewniana jest opieka całodobowa o charakterze czasowym (w Ośrodku Opiekuńczym dla osób przewlekle chorych lub w szczególnych przypadkach kierowanie do placówek opiekuńczo – leczniczych) lub stałym (w domach pomocy społecznej).

1.5.1. Ośrodek Opiekuńczy dla osób przewlekle chorych przy ul. Bosmańskiej 32 a

W 2010 roku wsparcia udzielono łącznie 119 osobom. Celem działalności placówki jest zapewnienie opieki, pielęgnacji oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, społecznych i religijnych. Ważną rolę w działalności placówki spełnia terapia zajęciowa, uczestnictwo w ćwiczeniach grupowych i indywidualnych poprzez które podopieczni uczą się samodzielności, samoobsługi i lokomocji. W swojej działalności personel zwraca uwagę na zaangażowanie rodziny w pomoc podopiecznym, udział podopiecznych w terapii zajęciowej, zmniejszenie poczucia apatii, zwiększenie motywacji do podejmowania aktywności oraz akceptacji własnej niepełnosprawności. Placówka współpracuje ze społecznością lokalną m.in. poprzez wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego potrzebującym mieszkańcom, udział członków Klubu Seniora w imprezach organizowanych na terenie ośrodka. Personel ośrodka uczestniczył w licznych szkoleniach, których celem było poprawienie jakości udzielanych usług. Wprowadzono systematyczne szkolenia wewnątrzzakładowe na temat potrzeb biopsychospołecznych, pielęgnacji w poszczególnych jednostkach chorobowych. W 2010 r. w ramach aktywizacji organizowano dla podopiecznych liczne okolicznościowe spotkania i imprezy (m.in. Dzień Babci i Dziadka, przywitanie wiosny, śniadanie Wielkanocne, „pożegnanie lata”, wspólne grillowanie w ogrodzie połączone z zajęciami ruchowymi, zajęcia manualne- wykonywanie bukietów jesiennych, zabawę Andrzejkową- lanie wosku i wróżby, Mikołajki, spotkanie wigilijne oraz przywitanie Nowego Roku).

W związku z dużym zapotrzebowaniem na ofertę wsparcia ośrodka podjęte zostały czynności celem jego poszerzenia o dodatkowych 10 miejsc (przygotowanie do adaptacji pomieszczeń Dzielnicowego Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 2 po jego przeniesieniu).

1.5.2. Zapewnienie opieki stałej w domach pomocy społecznej

W roku 2010 w domach pomocy społecznej umieszczono łącznie **25 osób** wymagających całodobowej opieki, w tym:

- w Domu Pomocy Społecznej w Gdyni przy ul. Pawiej 31 - przyjęto 20 osób,
- w domach ponadgminnych - przyjęto 5 osób (łącznie w domach tych w roku 2010 przebywało 78 osób - na ten cel wydatkowano z budżetu gminy łącznie kwotę 1.483.812,91 zł).

1.5.2.1. Dom Pomocy Społecznej ul. Pawia 31

Od dnia 15.01.2010 Dom Pomocy Społecznej w Gdyni funkcjonuje w nowej siedzibie przy ul. Pawiej 31 (przeniesienie z siedziby przy ul. Legionów 121) jako placówka stałego pobytu dla 77 osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych.

Dom Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom następujące usługi i świadczenia:

- usługi pielęgnacyjno-opiekuńcze

Wykonywane są przez personel Domu, poprzez pracownika pierwszego kontaktu na podstawie diagnozy potrzeb opiekuńczych i terapeutycznych oraz zgodnie z opracowanym indywidualnym planem wspierania mieszkańca. Polegają one na udzielaniu pomocy i wsparciu w podstawowych czynnościach życia codziennego, pielęgnacji i niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych, utrzymaniu kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym. Podejmowane działania

mają na celu zapobieganiu chorobom, utrzymaniu mieszkańców w dobrej kondycji psychicznej i fizycznej.

➤ usługi wspomagające

Są to działania skierowane na aktywizowanie sprawnościowe i twórcze podopiecznych placówki, których głównym celem jest: podniesienie lub utrzymanie na jak najlepszym poziomie aktywności psychofizycznej mieszkańców, zapobieganie biernemu stylowi życia i ukierunkowanie na aktywny udział w życiu społecznym. Mieszkaniec ma możliwość skorzystania z bogatej oferty terapii zajęciowej: terapia sztuką, rękodzieło artystyczne, terapia audiowizualna, muzykoterapia, dogoterapia, terapia kulturalno-oświatowa, biblioterapia, ruch leczniczy, udział w zajęciach warsztatów terapii zajęciowej, organizowanie świąt i uroczystości. Dla osób z ograniczoną możliwością uczestniczenia w terapii zespołowej prowadzona jest terapia indywidualna w pokoju mieszkańca.

➤ świadczenia zdrowotne

Są realizowane na rzecz mieszkańców Domu na zasadach ogólnych powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Mieszkańcy Domu objęci są opieką lekarską przez lekarza POZ oraz lekarza rodzinnego zatrudnionego w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Orłowo” w Gdyni. Wizyty lekarskie odbywały się systematycznie raz w tygodniu o ustalonych godzinach w gabinecie lekarskim w DPS. Mieszkańcy objęci są również opieką lekarza psychiatry. Do sierpnia 2010 roku mieszkańcy Domu korzystali raz w tygodniu z usług geriatry. Ponadto prowadzono edukację zdrowotną dla mieszkańców Domu, mając w szczególności na uwadze szeroko rozumianą profilaktykę: zapobieganie chorobom i wzmacnianie zdrowia poprzez: pomiary podstawowych parametrów życiowych, szczepienia przeciw grypie, udział w programach profilaktycznych (badanie densytometryczne, profilaktyka gruczołu krokowego). Na zlecenie lekarza wykonano różnego rodzaju badania laboratoryjne 149 mieszkańcom oraz badania diagnostyczne- 79 mieszkańcom.

➤ usługi rehabilitacyjne

Plan rehabilitacji mieszkańca opracowuje rehabilitant-fizjoterapeuta na podstawie indywidualnej dokumentacji medycznej mieszkańca w porozumieniu z lekarzem POZ. Mieszkańcy codziennie uczestniczą w rehabilitacji grupowej i indywidualnej (w tym przyłóżkowej).

W marcu 2010 roku DPS powołał do życia **Klub Seniora** pod kolorową nazwą „Tęcza”, który zrzesza Seniorów mieszkających na terenie dzielnic Pustki Cisowskie, Demptowo oraz Cisowa. Zajęcia obejmowały różne formy aktywności zgodnie z potrzebami oraz zainteresowaniami seniorów. Klub poprzez swoją bogatą ofertę stworzył możliwość realizacji marzeń, wyzwolenia skrywanych przez długie lata talentów oraz wzmocnienia poczucia przynależności ludzi do określonej grupy.

W grudniu 2010 roku placówka zorganizowała w Domu „Dzień Otwarty” dla lokalnej społeczności. Ponadto przy Domu Pomocy Społecznej działa Fundacja „Słoneczna Jesień”, która realizowała w ramach zadania publicznego dwa projekty: „W zdrowym ciele Młody Duch” oraz „Rytm szczęścia”. Uczestnikami projektu byli pensjonariusze oraz zaproszeni aktywni seniorzy, mieszkańcy Gdyni.

W 2010 roku wydatki Domu Pomocy Społecznej na działalność i bieżące utrzymanie wyniosły 2.947.915,17 zł.

2. Wsparcie dziecka i rodziny

2.1. Wsparcie oferowane w miejscu zamieszkania rodzin

Wsparcie rodziny i dziecka w miejscu zamieszkania rodzin realizowane było poprzez pracę socjalną i pomoc specjalistyczną w formach indywidualnych i grupowych, a także działania podejmowane w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych oraz realizację projektów na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów.

2.1.1. Zespoły Interdyscyplinarne

1. W skład **Wyjazdowych Zespołów Interdyscyplinarnych** wchodzi: pracownik socjalny, strażnik miejski i policjant. Celem wspólnych wizyt w środowiskach jest przeciwdziałanie patologiom oraz wzmocnienie udzielanego wsparcia rodzinom w kryzysie. Ponadto w trakcie wyjazdów kontrolowano miejsca znane z przebywania osób bezdomnych, nadużywających alkoholu i żebrzących. W 2010 r. funkcjonowało 7 Zespołów, które wykonały 64 wyjazdy, w trakcie których dokonano łącznie 397 wizyt w środowiskach.
 - a) zgłoszenia dotyczące odwiedzanych środowisk przyjmowane były głównie od pracowników socjalnych (230 zgłoszeń) i policjantów (121 zgłoszeń), w dalszej kolejności ze strony kuratorów (17) oraz anonimowo (13).
 - b) głównymi przyczynami interwencji były:
 - problem przemocy w rodzinie (160 środowisk, najczęstsza przyczyna po raz pierwszy od 2007 r., liczba interwencji wzrosła dwukrotnie w stosunku do roku 2009),
 - problem alkoholowy w rodzinie (114 środowiska),
 - niewydolność wychowawcza (78 środowiska),
 - bezradność osób starszych i niepełnosprawnych (37 środowisk, liczba wzrosła dwukrotnie w stosunku do roku 2009).
 - c) w wyniku interwencji najczęściej podejmowanymi działaniami było:
 - przeprowadzono rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze (pouczono o możliwych konsekwencjach niewłaściwych zachowań)- 225 osób,
 - poinformowano i pozostawiono ulotki informacyjne dot. możliwości skorzystania z pomocy w trudnych sytuacjach życiowych (151 osób),
 - skierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, Prokuratury Rejonowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Zdrowia Psychicznego, Komisariatu Policji, Przychodni Lekarskiej (146 wniosków),
 - skierowanie do DOPS zgodnie z rejonizacją celem objęcia pomocą (127 osób).
2. **Rejonowe Zespoły Interdyscyplinarne** - uzupełniają działania Zespołów Wyjazdowych pod kątem wsparcia specjalistycznego (w skład zespołów wchodzi m. in. pedagog, psycholog, pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator zawodowy, lekarz, pielęgniarka środowiskowa, przedstawiciel Policji, Straży Miejskiej). Celem spotkań zespołów jest zintegrowanie działań instytucji lokalnych w niesieniu pomocy oraz zwiększenie ich efektywności. Każdorazowo na spotkaniach RZI omawiane są indywidualne przypadki rodzin potrzebujących wsparcia, następuje wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu reprezentującymi różne instytucje i specjalności, a w miarę potrzeb omawiane są akcje Wyjazdowych ZI.

W 2010 r. działało 6 Rejonowych Zespołów Interdyscyplinarnych. Odbyły się 32 spotkania, podczas których omówiono łącznie przypadki 226 rodzin. Od listopada 2007 roku działalność Zespołów koordynowana jest przez Powiatowy Zespół „Wspólnie Przeciw Patologiom”. Ta lokalna koalicja na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom społecznym skupia przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji i Komisariatów, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Komisji Bezpieczeństwa Rady Miasta Gdyni, Wydziału Edukacji i Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta Gdyni, Straży Miejskiej, Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora prac. W 2010 r. odbyło się 3-dniowe wyjazdowe szkolenie dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych dot. umiejętności rozpoznawania symptomów stosowania przemocy seksualnej (udział wzięło ok. 70 os.).

2.1.2. Projekty, programy, kampanie

W 2010 roku zrealizowano III edycję projektu systemowego „Rodzina Blżej Siebie” współfinansowanego ze środków EFS. W tegorocznej edycji projekt „Rodzina Blżej Siebie” został podzielony na trzy panele. Pierwszy panel był kontynuacją działań z uprzednich lat realizacji projektu- tj. asystentura rodzin zagrożonych dezintegracją oraz osób usamodzielnianych i Program Aktywności Lokalnej w zakresie rewitalizacji ulic Opata Hackiego i Zamenhofa (zob. część 1 punkt 2.1.).

W ramach **Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który wszedł w życie w styczniu 2010 roku, organizowane były konferencje oraz kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Konferencja „**Urodziłaś mnie do kochania, nie do bicia**” (8 luty 2010r.; ok. 350 osób), **Kampania Biała Wstążka** (25 listopad - 10 grudzień 2010r.; ulotki informacyjne oraz akcja przypinania gdynianom symbolu kampanii- białej wstążki, warsztaty w szkołach dot. rozwiązywania konfliktów, pokazy filmu „Killing US Softly 3” dla uczniów gdyńskich szkół połączone z prelekcją prowadzoną przez specjalistę z Ośrodka Interwencji Kryzysowej, festyn), Konferencja „**W moim bezpiecznym domu**” (10 grudzień 2010 r.; roczne podsumowanie realizacji działań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym uczestniczyło ponad 200 osób). Inne działania w ramach Programu obejmowały:

- Pokaz filmu „Biała wstążka”- 19 kwiecień 2010 r., ok. 300 osób,
- Stworzenie domeny „zatrzymaj przemoc.pl”, zawierającej dane gdyńskich instytucji pomagających osobom dotkniętym, m.in. przemocą domową,
- Przeprowadzenie badania socjologicznego dot. stosowania przemocy seksualnej w stosunku do dzieci i dorosłych wśród 600 pełnoletnich maturzystów z 16 gdyńskich szkół ponadgimnazjalnych oraz 200 gdyńskich nauczycieli i pedagogów,
- Realizacja szkoleń podnoszących kompetencje nauczycieli oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych w zakresie umiejętności rozpoznawania sygnałów związanych z doznawaną przemocą (3-dniowe wyjazdowe szkolenie dla ok. 70 osób, 2 spotkania z pedagogami szkolnymi, ok. 40 osób),
- Realizacja warsztatów dla dzieci w wieku przedszkolnym, podnoszących świadomość właściwego postępowania wobec nieprawidłowych zachowań dorosłych (w sierpniu 2010 r. wydano zbiór scenariuszy zajęć pt. „W moim bezpiecznym domu”, zajęcia realizowane są w przedszkolach od września 2010 r.).

W 2010 roku MOPS koordynował realizację gdyńskiej kampanii społecznej „**W trosce o dziecko**”- pierwsza część kampanii rozpoczęła się w kwietniu i wpisywała się w trwający Gminny Program Edukacyjno-Terapeutyczny FAS. Druga część kampanii- akcja informacyjno-plakatowa

propagująca ideę rodzicielstwa zastępczego „**Podaruj miłość. Zostań rodziną zastępczą**” trwała przez cały czerwiec 2010 r. (zob. część 1 punkt 3).

W 2010 roku MOPS kontynuował współpracę z gdyńską YMCA- projekt "**ŁAJBA**". Program skierowany był do młodzieży w wieku 7-20 lat (z podziałem na dwie grupy wiekowe, ogółem ok.100 osób) pochodzącej z rodzin korzystających z pomocy MOPS, w tym rodzin zgłoszonych przez kuratorów rodzinnych SR w Gdyni. Celem nadrzędnym projektu była pozytywna zmiana funkcjonowania szkolnego, rodzinnego, społecznego i emocjonalnego dzieci i młodzieży (uniknięcie umieszczenia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, uzupełnienie zaległości edukacyjnych, poprawa samooceny, umiejętność radzenia sobie z trudnościami (w tym i niepowodzeniami szkolnymi poprzez wdrażanie do systematycznej pracy nad sobą), wdrażanie do odpowiedzialności i respektowania norm, zmniejszanie zachowań agresywnych, profilaktyka uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych. Projekt oferował program wychowawczy połączony z ofertą zajęć hobbystycznych, kulinarnych, plastycznych, nauki języków obcych oraz uczestnictwo w korepetycjach. Kolejną wspólną inicjatywą była realizacja projektu „**Żyję pełniej**” (2 edycje) skierowanego do mieszkank Gdyni znajdujących się w sytuacjach zagrożenia wykluczeniem społecznym. W ramach projektu uczestniczki brały udział w zajęciach ruchowych (w tym yoga, taniec brzucha, paneurytmia, rumba, salsa solo), zajęcia kulinarne, rękodzieła i mandali oraz w warsztatach psychologicznych. W 1-ej edycji projektu uczestniczyło 15 kobiet, w 2-ej ok.10 os. W roku 2011 planowana jest kontynuacja projektu.

Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 59.255,00 zł.

Ponadto w 2010 roku realizowano m.in.:

1) Projekty - pomoc w nauce, wyrównywanie szans edukacyjnych:

- a) **Dni Otwarte dla Dzieci z Dzielnicy-** projekt wieloletni realizowany od 2001 r. wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspomagania Rozwoju Dzieci w Wieku Przedszkolnym. W minionym roku w zajęciach przedszkolnych (od poniedziałku do piątku - 2 godz. dziennie), uczestniczyło 25 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Projekt skierowany do dzieci, które na co dzień nie uczęszczają do przedszkola. Cel: opiekuńczo – wychowawczo - dydaktyczny, korzystanie z porad logopedy, pedagoga i innych specjalistów oraz wyrównywanie szans rozwoju dzieci bez względu ich na status społeczny i materialny.
- b) **Zabójcza matma i cała reszta-** we współpracy z Biblioteką (filia nr 14), projekt polega na pomocy dzieciom szkolnym w nauce.
- c) **Pogotowie lekcyjne** w Orłowie- we współpracy z Technikum Transportowym, pomoc dzieciom szkolnym w nauce.
- d) **Zajęcia w Miejskiej Bibliotece Publicznej** (filia nr 12 i 18), które odbywały się w każdy czwartek, miały na celu integrację dzieci, pracownicy pomagali w odrabianiu lekcji, organizowali zabawy ruchowe i imprezy okolicznościowe.
- e) **Magiczny Świat Małych Czarodziejów-** umożliwienie 50 dzieciom w wieku przedszkolnym kontaktu z teatrem w dniu 17.06.2010 r., które odbyło się w Przedszkolu Samorządowym nr 7 w Gdyni.
- f) **Arka Talentów** (od października do grudnia) 35-osobowa grupa dzieci i młodzieży uczestniczyła w zajęciach pozalekcyjnych, uczestnicy mieli możliwość rozwijania swoich talentów i zainteresowań.

- g) **Wyjścia edukacyjno-rekreacyjne dzieci i młodzieży**- projekt realizowany wspólnie ze stowarzyszeniem „Vitawa” (świetlica socjoterapeutyczna ul. Abrahama 82) skierowany do dzieci z rodzin objętych pomocą przez DOPS nr 4.
- h) **Edukacja poprzez zabawę** - wycieczka do „Adventure Park”- Gdynia Kolibki, w dniu 18.12.2010 r., 21 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczestniczyło w zabawach oferowanych przez Park Przygody (zabawy, ognisko) oraz zapoznały się z różnymi formami sportów ekstremalnych. Cel - kreowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, budowanie poprawnych relacji z rówieśnikami.
- i) **Wymiana Podręczników Szkolnych** (projekt wieloletni realizowany od 2004 roku, od 2009 r. w partnerstwie z Miejską Biblioteką Publiczną w Gdyni- Filia nr 7). Od czerwca do września z projektu skorzystało 520 rodzin z terenu całej Gdyni, do których trafiło 2338 podręczników szkolnych. Cel- nieodpłatne pozyskanie potrzebnych podręczników, aktywizacja społeczności lokalnej- budowanie społeczeństwa lokalnego.
- j) **Ferie w mieście - 2010** – łącznie uczestniczyło 32 dzieci - Zorganizowanie wyjść dla dzieci podczas ferii zimowych: Zakład Przemysłu Cukierniczego „Bałtyk”, Poczta Polska (zwiedzanie urzędu pocztowego od zaplecza), „Dziennik Bałtycki” Redakcja Gdańsk, zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, kościoła św. Brygidy i poczęstunek w MC Donalds.
- k) **Wycieczka krajoznawcza do Parku Dinozaurów w Łebie**- partnerem wyjazdu była

Fundacja „Pan Władek”- uczestniczyło 46 osób, obóz zimowy językowy dla dzieci z rodzin zastępczych w Pucku (15 dzieci), obóz letni English Summer Camp w Pucku- 12 dzieci.

2) Zajęcia edukacyjne dla dorosłych:

- a) **Szkoła dla rodzin**- indywidualne konsultacje z pedagogiem w celu rozwiązania problemów wychowawczych z dziećmi, celem było podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców- klientów, uczestniczyło 6 osób.
- b) **Projekt ”TERAZ JA”**- cykl spotkań dla kobiet doświadczających przemocy domowej; trening asertywności, trening autoprezentacji, zajęcia z wizażystką, stylistką, psychologiem – w spotkaniach brało udział 7 kobiet,
- c) Projekt **„Czas dla rodziny”**- który przekształcił się w „Inhalatornię”- jego zadaniem było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin objętych pomocą poprzez wsparcie emocjonalne uczestników, a także specjalistyczne ukierunkowanie w wychowaniu potomków. Projekt realizowany był we współpracy ze świetlicą socjoterapeutyczną „Światłowcy”. Spotkania odbywały się 1 x w tygodniu. Miejsce realizacji – Centrum Integracja, ul Traugutta.
- d) **Festyn Rodzinny**- działanie zrealizowane w dniu 18.09.2010 r. w parku „Rady Europy” wspólnie z pracownikami projektu „Rodzina bliżej siebie”, skierowane do rodzin będących beneficjentami projektu oraz mieszkańców całej Gdyni. Cel: dostarczenie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolego członkom rodzin zagrożonych dezintegracją, wzmacnianie więzi rodzinnych oraz aktywizacja środowiska lokalnego, uczestniczyło ok. 1000 os.
- e) **Inne:** Szkoła dla rodziców- zajęcia dla rodziców w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Festyn- Dzień Sąsiada, Wycieczka do Pelplina i Gniewu- działania uspołeczniające, prelekcja z lekarzem, zajęcia plastyczne w klubie osiedlowym APTEKA.

2. 2. Wsparcie oferowane przez organizacje wyłonione w drodze konkursu

2. 2. 1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie „Razem”

Głównym zadaniem Ośrodka jest świadczenie specjalistycznych usług, zwłaszcza psychologicznych, prawnych, hostelowych dostępnych całą dobę dla osób, rodzin będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej, w celu zapobiegania powstaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji tych osób.

W 2010 roku Ośrodek prowadził działalność, która obejmowała:

- 1) pełnienie całodobowego dyżuru telefonicznego 7 dni w tygodniu, w ramach którego udzielano pomocy psychologicznej, porad wychowawczych, informacji nt. innych specjalistycznych placówek na terenie Trójmiasta,
- 2) konsultacje indywidualne mające na celu diagnozę stanu psychicznego klienta oraz prowadzenie indywidualnej pracy z osobami przeżywającymi kryzysy psychiczne, a także terapie dla par i małżeństw celem osiągnięcia harmonii w związku,
- 3) prowadzenie otwartej grupy psychoedukacyjnej dla osób doświadczających przemocy - celem zajęć była zmiana sytuacji życiowej tych osób poprzez nabycie wiedzy na temat metod radzenia sobie z problemem przemocy,
- 4) udzielanie porad prawnych,
- 5) zapewnienie doraźnego schronienia w hostelu.

OIK w 2010 r. współpracował z wieloma instytucjami, m.in. z MOPS w zakresie organizacji Kampanii „Biała Wstążka” oraz w zakresie przygotowania projektu Niebieski Patrol (w tym także z Komendą Miejską Policji), Komendą Wojewódzką Policji w zakresie zaopiekowania się ofiarami handlu ludźmi, z placówką opiekuńczą Dom na Klifie w zakresie pomocy psychologicznej grupie podopiecznych, z Fundacją LaStrada w zakresie przygotowania projektu systemu współpracy instytucji pomagających ofiarom handlu ludźmi.

Ogółem w 2010 roku łączna liczba osób objętych pomocą to 843 osoby, w tym mężczyźni - 226, kobiety - 616, dzieci - 1.

Wydatki na ten cel wyniosły 457.600,00 zł.

2. 2. 2. Wsparcie samotnych matek i rodzin ubogich realizowane przez Gaudium Vitae im. Stanisławy Leszczyńskiej

Głównym zadaniem jest świadczenie wsparcia edukacyjnego, pedagogicznego i psychologicznego. W ramach zadania zorganizowano szkolenie z zakresu metody wychowawczej Weroniki Sherborne, naturalnego karmienia niemowlęcia, pielęgnacji niemowląt, opieki nad dzieckiem starszym. Potrzebujące rodziny otrzymały wsparcie rzeczowe (artykuły żywnościowe, środki czystości, mleko dla niemowląt, środki do pielęgnacji niemowląt, leki). W 2010 r. z pomocy skorzystało łącznie 1190 osób, w tym: kobiet- 291 , mężczyzn- 174, dzieci- 725.

Wydatki na realizację zadania wyniosły 32.999,00 zł.

2.2.3. Wsparcie ubogich mieszkańców Gdyni realizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, Pomorski Zarząd Wojewódzki w Gdańsku

Świadczone pomoc żywnościową i rzeczową dla potrzebujących mieszkańców Gdyni. W ramach zadania wydano 17.871,60 kg żywności o wartości 123.085,21 zł, ponadto przekazano odzież, obuwie, pościel i sprzęty itp. o ogólnej wartości 116.995,95 zł. (łącznie wartość przekazanej pomocy to 240.041,16 zł.). Przekazywanie pomocy odbywało się we współpracy z pracownikami socjalnymi, którzy wskazywali potrzebujące rodziny. Średnia liczba osób, które skorzystały z tej formy pomocy to ok. 2.000.

Wydatki na realizację zadania wyniosły 24.681,71 zł.

2.3. Wsparcie całodobowe dla samotnych matek i kobiet w ciąży - Dom Samotnej Matki w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3

Dom przeznaczony jest dla 11 matek i 8 dzieci. W 2010 r. ze wsparcia skorzystało łącznie 25 matek i 39 dzieci, zawarto łącznie 14 kontraktów socjalnych. W wyniku podejmowanych działań usamodzielniało się 9 matek i 15 dzieci (wynajęły mieszkania), cztery matki otrzymywały dodatkową pomoc finansową na wynajem i kontynuowano z nimi pracę socjalną w środowisku, co doprowadziło do stopniowej likwidacji placówki. W grudniu 2010 r. w DSM pozostała 1 matka z niepełnosprawną córką, która oczekuje na umieszczenie w DPS.

Ze wsparcia korzystały bezdomne, bezrobotne kobiety z dziećmi, doznające przemocy, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej oraz oczekujące na narodziny dziecka. Szczególny nacisk w pracy położono na zapewnienie poczucia bezpieczeństwa u osób, odszukanie i umacnianie zasobów własnych oraz budowanie pozytywnego wizerunku własnej osoby, motywowanie do podejmowania wszelkich działań mających na celu poprawę trudnej sytuacji życiowej, poradnictwo oraz naukę żywienia dzieci, higieny i pielęgnacji. Ponadto prowadzono oddziaływania wychowawcze, kształtujące osobowość i charakter dzieci. Udzielano porad pedagogicznych dotyczących m.in.: rytmu dnia i żywienia dziecka, doksztalcenia, zdobywania zawodu, planowania czasu wolnego, metod wychowawczych, konieczności posyłania dzieci do świetlic szkolnych, świetlic socjoterapeutycznych, konieczności korzystania przez nie z zajęć wyrównawczych i rehabilitacyjnych. Prowadzono szeroko rozumianą pracę socjalną, która szczególnie koncentrowała się na usamodzielnianiu matek i uzyskiwaniu pomocy finansowej na wynajem lokali. W I półroczu 2010 roku kontynuowano realizację zajęć warsztatowo – edukacyjnych dla matek pt.: „Poznaj bliżej swoje dziecko”. Dla dzieci codziennie odbywały się zajęcia terapeutyczne rozwijające procesy poznawcze oraz kompensacje różnego rodzaju braków (zabawy ruchowe, tematyczne, konstrukcyjne, czytanie bajek, nauka wierszyków itp.), oraz zajęcia muzykoterapii. Organizowane były różnorodne imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym m.in.: Powitanie wiosny, Dzień Matki, Dzień Dziecka.

2.4. Działalność Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego przy ul. Demptowskiej 46

Do najważniejszych zadań jednostki należą:

- 1) pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do sprawowania zastępczej opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzin własnych,
- 2) upowszechnianie informacji i popularyzowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- 3) wsparcie merytoryczne dla prowadzących placówki rodzinne,

- 4) poradnictwo pedagogiczno – psychologiczne dla rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach rodzinnych.

Działania Ośrodka w roku 2010 to:

- ✓ Spotkania i konsultacje z Dyrektorami Rodzinnych Domów Dziecka, z rodzinami zastępczymi niespokrewnionymi,
- ✓ Kontakt biegłego sądowego z rodzicami naturalnymi i dziećmi na terenie Ośrodka – 4,
- ✓ Wywiady środowiskowe – 31,
- ✓ Badania psychologiczne dzieci – 17,
- ✓ Spotkania rodziców naturalnych z dziećmi na terenie Ośrodka – 40 spotkań,
- ✓ Pomoc i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – 11,
- ✓ Indywidualna pomoc i wsparcie dla rodziców zastępczych – 17 rodzin,
- ✓ Konsultacje indywidualne z kandydatami na rodziny adopcyjne (m.in. rozmowy kwalifikacyjne, przygotowanie wniosków o przysposobienie) – 20,
- ✓ Badanie psychologiczne rodzin zastępczych i adopcyjnych – 25,
- ✓ Wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych dla rodzin adopcyjnych – 12,
- ✓ Wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych dla rodzin zastępczych – 11,
- ✓ Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych niespokrewnionych – 4 spotkania,
- ✓ Umieszczenie dzieci w rodzinach adopcyjnych – 8 dzieci z Gdyni,
- ✓ Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych – 11 dzieci,
- ✓ Sporządzenie opinii psychologicznej na zlecenie Sądu Rejonowego w Gdyni – 1,
- ✓ Zespół w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdyni w sprawie Rodzinnego Domu Dziecka – 2 spotkania,
- ✓ Pomoc dziecku rodzinie adopcyjnej w poszukiwaniu rodzeństwa – 1.
- ✓ Reklama radiowa w Radiu Plus,
- ✓ Rozprowadzanie ulotek i plakatów: kościoły, trolejbusy, autobusy, spółdzielnia mieszkaniowa.
Umieszczenie plakatów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, Kartuzach i Kościerzynie
- ✓ Współorganizowanie i udział w Festynie promującym Dzień Rodzicielstwa Zastępczego.

Budżet Ośrodka wyniósł 370 551, 27 zł.

2.5. Rodzinne formy opieki nad dzieckiem

Na rodzinne formy opieki nad dzieckiem składają się rodziny zastępcze oraz Rodzinne Domy Dziecka. Informacje na temat wsparcia zapewnianego w ramach rodzin zastępczych oraz wydatków z tym związanych w 2010 roku prezentuje tabela nr 9.

Tab. 8. Rodziny zastępcze w 2010 roku.

Wyszczególnienie	Wydatek w zł
Pogotowie rodzinne, specjalistyczne rodziny zawodowe, zawodowe rodziny wielodzietne - wynagrodzenia dla 8 specjalistycznych rodzin zawodowych funkcjonujących poza Gdynią , w których przebywało 9 gdyńskich dzieci i dla 5 rodzin zawodowych wielodzietnych funkcjonujących poza Gdynią , w których przebywało 25 gdyńskich dzieci oraz dla 3 rodzin zawodowych wielodzietnych funkcjonujących w Gdyni , w których przebywało 8 dzieci. W 2010 r. nie zaistniała potrzeba pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego przez rodzinę	477.154,04

zastępczą na terenie Gdyni.	
Wsparcie rodzin zawodowych spoza powiatu gdyńskiego- zabezpieczono niezbędne wsparcie w tym szkolenia dla prowadzących i terapie dla dzieci- dla 6 specjalistycznych rodzin zastępczych, w których przebywało 15 dzieci z Gdyni.	6.709,56
Wypłata zasiłków - comiesięczne zasiłki dla 283 rodzin zastępczych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 355 dzieci w nich przebywających, jednorazowe świadczenia pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka dla 28 rodzin zastępczych (37 dzieci), pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla 80 osób, pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla 13 osób, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 19 osób usamodzielnianych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla 20 osób.	3.172.834,56
Razem	3.656.698,16

W **Rodzinnych Domach Dziecka** w 2010 roku ogółem zabezpieczono **72 miejsca**. W ośmiu publicznych Rodzinnych Domach Dziecka zabezpieczono łącznie 59 miejsc, z których w roku 2010 skorzystało 81 dzieci. W dwóch niepublicznych Rodzinnych Domach Dziecka zabezpieczono 13 miejsc, w tym 7 dzieci przebywało w Niepublicznym Rodzinnym Domu Dziecka w Szymbarku (uruchomiony w 2008 r.) prowadzonym przez Fundację „Pomocna Dłoń” (wydatki na to zadanie w 2010 r. wyniosły 208.440,55 zł.) oraz 6 dzieci w Niepublicznym Rodzinnym Domu Dziecka w Szymankowie prowadzonym przez Fundację „Nasza Rodzina” (uruchomiony w 2009r., wydatki na to zadanie w 2010 r. wyniosły 180.569,41 zł).

2.6. Wsparcie instytucjonalne dziecka o charakterze opiekuńczym

W roku 2010 zapewniono **204 miejsca** w placówkach opiekuńczo-wychowawczych o charakterze instytucjonalnym, z których skorzystało 370 dzieci, w tym 97 dzieci **w formie wsparcia dziennego** oraz 273 dzieci **w formie opieki całodobowej**. Opiekę wsparcia dziennego w systemie pomocy społecznej zapewnia Ognisko Wychowawcze funkcjonujące w strukturze samodzielnej jednostki wsparcia dziennego- Zespołu Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” przy ul. Wejherowskiej 65.

2.6.1. Placówki wielofunkcyjne w systemie pomocy społecznej znajdujące się pod nadzorem MOPS

2.6.1.1. Dom Dziecka przy ul. Demptowskiej 46

W ramach struktury Domu Dziecka w Gdyni w 2010 r. w placówce funkcjonowały:

- I. **Dom Dziecka** ul. Demptowska 46- placówka wielofunkcyjna, w ramach posiadanych 30 miejsc placówka zabezpiecza 6 miejsc interwencyjnych.
 - 3 mieszkania młodzieżowe- dwa mieszkania przeznaczone dla 5 dziewcząt oraz jedno mieszkanie przeznaczone dla 3 chłopców w wieku 16 – 18 lat,
 - do lipca 2010 r.- 3 koedukacyjne grupy wychowawcze,
 - od sierpnia 2010 r.- 2 koedukacyjne grupy wychowawcze.

II. **Filia Domu Dziecka-** funkcjonuje od sierpnia 2010r. w Gdyni przy Al. Zwycięstwa 199, przeznaczona dla 14 wychowanków- placówka pełni funkcję socjalizacyjną.

III. **Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Domu Dziecka-** zmieniła lokalizację z ul. Wejherowskiej 65 na ul. Łanową 22 A– placówka specjalizuje się w pracy z młodzieżą tzw. trudną wychowawczo, zagrożoną wykluczeniem społecznym. W ramach posiadanych 14 miejsc placówka zabezpiecza 4 miejsca interwencyjne.

Wybrane dane liczbowe:

W roku 2010 **Dom Dziecka** otoczył opieką **155** dzieci. Do rodzin biologicznych powróciło **24** dzieci, w tym **8** w ramach realizacji programu „Reintegracja Rodzin”. Usamodzieliło się **8** wychowanków. Do innych placówek zostało skierowanych **16** wychowanków, w rodzinach zastępczych opiekę znalazło **27** dzieci.

Całodobowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Domu Dziecka- ul. Łanowa 22 A, w okresie sprawozdawczym tj. od 01.01.2010 do 31.12.2010 otoczyła opieką **68** wychowanków.

Filia Domu Dziecka- Al. Zwycięstwa 199, w okresie sprawozdawczym w strukturze Domu Dziecka tj. od 01.01.2010 do 31.12.2010 otoczyła opieką **16** wychowanków.

Dom Dziecka- ul. Demptowska 46, w okresie sprawozdawczym tj. od 01.01.2010 do 31.12.2010 otoczył opieką **71** wychowanków.

Przykłady ważnych zadań realizowanych w placówce w okresie sprawozdawczym :

1. Realizacja Programu „Reintegracja Rodzin”.
2. Zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności kadry pedagogicznej przez organizację szkoleń pracowników (wychowawców) Domu Dziecka.
3. Prowadzenie i rozwój zajęć o charakterze profilaktycznym, terapeutycznym oraz socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży.
4. Wzmocnienie działań mających na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa wychowanków i optymalizowanie warunków opieki sprzyjających harmonijnemu rozwojowi podopiecznych.
5. Utrzymanie na wysokim poziomie współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.
6. Pozyskiwanie sponsorów oraz kontynuowanie współpracy ze stałymi sponsorami.

W 2010 roku wydatki budżetowe na działalność Domu Dziecka wyniosły 2.283.068,21 zł.

2.6.1.2. Zespół Placówek Specjalistycznych przy ul. Wejherowskiej 65

W skład Zespołu Placówek Specjalistycznych w 2010 roku wchodziły:

➤ Ognisko Wychowawcze

Zrealizowano:

- zajęcia w 3 grupach wychowawczych dla dzieci od 7 roku życia obejmujące: zajęcia z elementami socjoterapii, warsztaty artystyczne (filmowe, plastyczne, teatralne,

taneczne, kreatywnego szycia), kulinarne, pracownię multimedialną i warsztat techniczny, a także program zajęć sportowych poprzez dostęp do pływalni krytej oraz sali sportowej z wyposażeniem do ćwiczeń siłowych,

- zajęcia indywidualne w formie pomocy w nauce szkolnej na różnych poziomach nauczania, terapii mowy i pisania, wsparcia psychologicznego oraz diagnozy psychologicznej,
- realizowano stały kontakt z kuratorami, pedagogami szkół i innymi instytucjami,
- zorganizowano spotkania Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka,
- organizację wolnego czasu w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez wycieczki i obozy,
- część z zajęć m.in.: warsztaty filmowe, plastyczne, taneczne, kreatywnego szycia, warsztaty techniczne oraz wyjazdy na spływ kajakowy i częściowo – obóz we Wielu, jak i wydanie kalendarza na rok 2011 zostały zrealizowane w ramach projektu „Artysta, podróżnik i konstruktor w każdym z nas – realizacja Warsztatów Aktywności Twórczej” dzięki partnerskiej współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Otwarte Drzwi” i dofinansowaniu z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – Funduszowi Inicjatyw Obywatelskich,
- pomoc materialną w formie nieodpłatnych posiłków.

Łącznie z pomocy Ogniska Wychowawczego skorzystało 50 rodzin, w tym 61 dzieci.

➤ **Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego**

Zrealizowano:

- zajęcia w 2 grupach socjoterapeutycznych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym obejmujące: socjoterapię, warsztaty artystyczne (filmowe, plastyczne, teatralne, taneczne, kreatywnego szycia), kulinarne, pracownię multimedialną i warsztat techniczny, a także program zajęć sportowych poprzez dostęp do pływalni krytej oraz sali sportowej z wyposażeniem do ćwiczeń siłowych,
- zajęcia indywidualne w formie pomocy w nauce szkolnej na różnych poziomach nauczania, terapii mowy i pisania, wsparcia psychologicznego oraz diagnozy psychologicznej,
- realizowano stały kontakt z kuratorami, pedagogami szkół i innymi instytucjami,
- zorganizowano spotkania Stałego Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka,
- organizację wolnego czasu w okresie ferii zimowych i wakacji letnich poprzez wycieczki i obozy (m.in. spływ kajakowy Rospudą i obóz socjoterapeutyczny we Wielu),
- część z zajęć m.in. warsztaty filmowe, plastyczne, taneczne, kreatywnego szycia, warsztaty techniczne oraz wyjazdy na spływ kajakowy i częściowo – obóz we Wielu, jak i wydanie kalendarza na rok 2011 zostały zrealizowane w ramach projektu „Artysta, podróżnik i konstruktor w każdym z nas – realizacja Warsztatów Aktywności Twórczej” dzięki partnerskiej współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Rodzin „Otwarte Drzwi” i dofinansowaniu z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – Funduszowi Inicjatyw Obywatelskich,
- pomoc materialną w formie nieodpłatnych posiłków,

- utworzono grupy pracujące z małymi dziećmi (od 3 do 6 lat) i ich rodzicami metodą Ruchu Rozwijającego według Weroniki Sherborne. Cykl spotkań w każdej z 4 grup trwał 12 spotkań warsztatowych,
- Do struktury SPWD włączono dwie grupy terapeutyczne – gimnazjalne – zajęcia jeden dzień w tygodniu dla każdej z grup. Zajęcia w tych grupach odbywały się odpowiednio w okresie od września 2009 do czerwca 2010 i od stycznia do grudnia 2010,
- Od XII 2010 ruszyła grupa psychoedukacyjna, mająca zajęcia jeden dzień w tygodniu, prowadzona jest w cyklu 16 spotkań.

Łącznie z pomocy Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego skorzystało:

- w grupach socjoterapeutycznych: 40 dzieci (z 36 rodzin),
- w grupach terapeutycznych: 24 osoby,
- w grupach Ruchu Rozwijającego wg. Weroniki Sherborne: 34 osoby.

➤ **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**

Realizowano Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie- świadczenie pomocy ofiarom i osobom uwikłanym w przemoc domową. Kontynuowano program reintegratora rodzin -warsztaty edukacyjne „Szkola dla rodziców” oraz superwizję dla pracowników.

Na terenie SOW w 2010 r. zorganizowano kilkanaście spotkań specjalistycznych, z udziałem profesjonalistów ze współpracujących ośrodków i instytucji: psychologów, pedagogów, kuratorów, funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, asystentów rodzin. Spotkania miały na celu kompleksowe zebranie informacji dotyczących omawianych rodzin, opracowania planu pracy na podstawie ustalonych wniosków oraz wdrożenie możliwie skutecznej strategii działania względem jej członków, docelowo umożliwiając rodzinie wyjście z kryzysowej sytuacji, w jakiej się znalazła.

Przedstawiciele SOW brali udział w konferencjach oraz szkoleniach organizowanych przez MOPS w Gdyni, dotyczących Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Programu Wsparcia Osób Bezdomnych, celem uczestnictwa w koalicji podmiotów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie.

Dane liczbowe:

- **417** osób zgłosiło się do SOW,
- **27** osób umieszczono w Hostelach dla Osób Doświadczających Przemocy,
- Przeprowadzono **8** interwencji kryzysowych (zgłoszenie sprawy do Sądu, Prokuratury lub na Policję),
- Założono **4** Niebieskie Karty ofiarom przemocy w rodzinie,
- **261** osób zgłosiło się na konsultacje indywidualne,
- **79** osób wzięło udział w terapii systemowej,
- **33** osoby skorzystały z porad prawnych,
- **42** osoby wzięły udział w warsztatach edukacyjnych „Szkola dla rodziców” (łącznie 3 grupy z czego jedna rozpoczęła spotkania w roku 2009),
- **18** osób uczestniczyło w terapii indywidualnej.

Prowadzono oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie –zajęcia odbywały się w dwóch miejscach:

1) Grupa otwarta w Gdyni (MOPS, ul. Armii Krajowej 44/ ul. Grabowo 2 – zmiana siedziby MOPS)

2) Grupa zamknięta w Gdańsku (Areszt Śledczy, ul. Kurkowa 12)

- **45** osób wzięło udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy,
- Udzielono **107** konsultacji osobom, będącym sprawcami przemocy,
- Odbyły się **53** spotkania grupowe,
- Przeprowadzono **2** pełne cykle spotkań grupy (grudzień 2009- luty 2010 – Areszt, luty – sierpień 2010- MOPS),
- **3 - cia** grupa (10 uczestników) rozpoczęła spotkania w listopadzie 2010 r. (planowane zakończenie w lutym 2011 r.),
- Pełen cykl spotkań grupowych ukończyło **11** osób (MOPS – 6, Areszt – 5),
- Udział w programie przerwało **7** osób (MOPS – 3, Areszt – 4).

➤ **Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny Dla Rodzin i Dzieci z FAS**

Punkt został otwarty w dniu 9 września 2010 r. W ramach działalności Punktu odbyły się spotkania i badania konsultacyjno-diagnostyczne z rodzicami i dziećmi, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów szkół średnich, szkolenie dla psychologów, a także podjęte zostały czynności zmierzające do pozyskania wolontariuszy do pracy indywidualnej w zakresie rehabilitacyjno-kompensacyjnej dzieci z płodowym zespołem alkoholowym.

Dane liczbowe:

- łączna ilość osób skonsultowanych w Punkcie: 51.
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy: 21.
- liczba dzieci, które objęte zostały pomocą: 24.
- łączna liczba godzin konsultacji specjalistów: 121.
- liczba zrealizowanych diagnoz: 22.
- łączna ilość osób objętych działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi: 216.
- ilość godzin pracy wolontariuszy i praktykantki: 80.

Łączne wydatki na działalność ZPS w 2010 roku wyniosły **1.893.070,15** zł, w tym 20.277,22 zł. dodatkowych z MPiPS na utworzenie punktu FAS.

2.7. Niepubliczne całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze znajdujące się pod nadzorem MOPS

2.7.1. Dom dla Dzieci Fundacji „Dziecięca Przystań”

W lipcu 2009 r. została uruchomiona całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego dla 10 dzieci w wieku 0 do 3 lat /mieści się w Gdyni przy ul. Demptowskiej 46/, prowadzona jest przez Fundację „Dziecięca Przystań”. Dom dla Dzieci jest placówką opiekuńczo-wychowawczą, która dzieciom pozbawionym okresowo lub trwale opieki rodzicielskiej zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz prawidłowe warunki pobytu i rozwoju. Dzieci uczestniczą w zajęciach wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych,

terapeutycznych, rekompensujących braki powstałe w trakcie pobytu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego, a dzieci niepełnosprawne - w odpowiedniej rehabilitacji i zajęciach specjalistycznych. Placówka czuwa nad uregulowaniem sytuacji prawnej swoich podopiecznych, współpracuje z Sądem Rejonowym oraz ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi celem poszukiwania środowiska zastępczego i adopcyjnego dla pozostałych wychowanków placówki. Od 1.01.2010 r. do 31.12.2010 r. w placówce przebywało narastająco 16 dzieci.

Wydatki na realizację zadania wyniosły 757,395 zł.

2.7.2. Dom na Klifie – Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej

Dom na Klifie (przy ul. Dywizji Kościuszkowskiej 4, uruchomiony w 2009 r.) jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 dzieci w wieku 13-18 lat, prowadzoną przez Gdańską Fundację Innowacji Społecznej. Do placówki przyjmowane są dzieci okresowo lub trwale pozbawione opieki rodzicielskiej. Pozostają w placówce do osiągnięcia 18 roku życia lub ukończenia nauki szkolnej, stopniowo usamodzielniając się. Pracownicy placówki zapewniają wychowankom całodobową opiekę i wychowanie. Placówka przeznaczona jest dla dzieci: zdrowych fizycznie i psychicznie, nie wymagających stałego leczenia lub indywidualnej opieki i pomocy oraz objętych nauką w szkolnictwie powszechnym. Placówka w swojej działalności kładzie duży nacisk na przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia. Obowiązki dnia codziennego tj. sprzątanie, gotowanie, pranie itp. dzielone są między wszystkich mieszkańców, co ma na celu naukę praktycznych umiejętności niezbędnych do radzenia sobie w dorosłym życiu. Pracownicy „Domu na Klifie” utrzymują kontakty z rodzicami, opiekunami lub innymi członkami rodziny wychowanków. W porozumieniu z pracownikami Sądu Rejonowego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ustalane są zasady kontaktów dziecka z w/w osobami. W 2010 roku w placówce przebywało 21 dzieci.

Wydatki na realizację zadania wyniosły 548.626,68 zł.

2.8. Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych

W 2010 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni zapewnił wsparcie usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo - wychowawczych. Pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki zostało objętych 40 osób, natomiast na usamodzielnienie- 9 osób. Pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej objęto 8 osób usamodzielnianych, a pomocą w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych objęto 16 osób (w tym 1 osoba przebywająca w mieszkaniu chronionym).

Łączne wydatki na w/w cele wyniosły 245.060,03 zł.

2.9. Trening samodzielności w mieszkaniach chronionych

Mieszkania chronione są formą pomocy przygotowującą osoby w nich przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, z dostosowaną do potrzeb opieką specjalistów i wsparciem. W 2010 roku dostępnych było łącznie 11 mieszkań chronionych. W Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3 zamieszkanym było 10 mieszkań (w tym 2 mieszkania dla 7 osób, jako usługa hostelowa w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy). Ogółem przebywało w nich 42 osoby, w tym:

- 30 osób (w tym 6 dzieci), usamodzielniało się 6 kobiet, 1 mężczyzna, 8 dzieci. Jedna podopieczna zakupiła własne mieszkanie, 3 otrzymały lokale socjalne,
- 3 były wychowanki Domu Dziecka (wszystkie usamodzielniały się wynajmując mieszkania, 1 osoba otrzymała lokal socjalny),
- 24 osoby (w tym 18 dzieci) w ramach KPPPwR (8 kobiet i 17 dzieci usamodzielniało się wynajmując lokale).

Ponadto w mieszkaniu chronionym przy ul. Morskiej 112B/111 przebywało narastająco 5 osób, w tym 3 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

3. Wsparcie osób bezrobotnych i osób bezdomnych

3.1. Wsparcie osób bezrobotnych

Wsparcie osób bezrobotnych realizowane było poprzez pracę socjalną, pomoc specjalistyczną, realizację projektów, a także organizowanie prac społecznie użytecznych.

3.1.1. Realizacja projektów

W ramach **projektu „Rodzina Blżej Siebie”** dla bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo beneficjentów projektu prowadzono m.in. intensywne doradztwo zawodowe świadczone przez specjalistów (indywidualne oraz w formie warsztatów aktywizacyjnych), usługi trenera pracy, warsztaty autoprezentacji i poprawy wizerunku, kursy zawodowe (zob. część 1 punkt 2.1.).

W 2010 r. MOPS w Gdyni kontynuował partnerstwo w realizacji projektu „Trzymajmy się razem-obsługa gdyńskiego Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej” realizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej (zob. część 1 punkt 2.5.).

Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej w zakresie działań na rzecz os. bezrobotnych kierowały klientów do doradców zawodowych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Pracownicy socjalni w ramach stałej współpracy z PUP typowali osoby, wobec których należało zastosować indywidualne podejście w ramach aktywizacji zawodowej. Ponadto prowadzono rozmowy motywacyjne do podjęcia pracy, zmiany kwalifikacji zawodowych, podwyższenia wykształcenia, kierowano osoby bezrobotne do prac społecznie użytecznych, czy też konkretnych zakładów pracy, informowano o ofertach pracy. DOPS nr 4 realizował projekt **Stop Bezrobociu**, który polegał na uaktualnianiu raz w tygodniu na tablicy ogłoszeń ofert pracy i szkoleń dla osób bezrobotnych ze stron internetowych oraz z dostępnej prasy. Działania realizowane były od stycznia do grudnia 2010 r.

W ramach **współpracy pomiędzy MOPS i Powiatowym Urzędem Pracy** opracowany został i wdrożony plan pogłębionej współpracy, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy o instytucjach pomocy społecznej i rynku pracy. W ramach etapu pierwszego odbyły się spotkania dla pracowników PUP obejmujące tematykę: czym jest pomoc społeczna, jak zorganizowana jest pomoc społeczna w Gdyni (struktura ośrodka, inne instytucje i organizacje realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej, dokumenty planistyczne- cele działań w pomocy społecznej, podstawowe dane statystyczne nt. MOPS i pomocy społecznej), działalność projektowa w MOPS, wyzwania dla współczesnej pomocy społecznej. Kolejne etapy pogłębionej współpracy, które realizowane będą w 2011 roku zakładają przeprowadzenie warsztatów dla pracowników MOPS i PUP pt.: „Algorytmy partnerskiej współpracy z osobami potrzebującymi wsparcia”. Cykl intensywnej pracy nad zasadami komunikowania się pracowników jednostek, wspólnej

diagnostyki problemów i ustalania planów pracy oraz jako etap trzeci wizyty studyjne w jednostkach organizacyjnych MOPS.

3.1.2. Organizacja prac społecznie użytecznych

W ramach programu aktywizującego, realizowanego od marca 2006 roku, zawierane są porozumienia z podmiotami zewnętrznymi w sprawie zatrudnienia osób bezrobotnych, które nie mają uprawnień do zasiłków z tytułu bezrobocia i korzystają z pomocy społecznej.

W 2010 roku funkcjonowały 24 porozumienia z podmiotami zewnętrznymi na realizację prac społecznie użytecznych, które zabezpieczyły 51 miejsc wykonywania prac oraz w jednostkach organizacyjnych MOPS zabezpieczono 16 miejsc wykonywania prac. Prace społecznie użyteczne w 2010 r. wykonywało łącznie 131 osób. Wypracowano ogółem 25.403,50 godzin. Efektem realizacji programu było podjęcie zatrudnienia przez 41 osoby.

Wydatki na organizację prac społecznie użytecznych wyniosły 214.515,24 zł.

3.2. Wsparcie osób bezdomnych

Wszystkie działania ukierunkowane na wsparcie osób bezdomnych wpisują się w **Program wsparcia osób bezdomnych na lata 2008-2011** (dokument zatwierdzony do realizacji w grudniu 2008 r).

W 2010 roku jednym z zadań, które zostało zrealizowane w ramach tego programu było utworzenie **planu działań w zakresie profilaktyki bezdomności i wczesnej interwencji**. Zawiązано zespół roboczy, utworzono katalog przesłanek zagrożenia bezdomnością, wypracowano dokument planu działań profilaktycznych, który skonsultowano, a następnie zatwierdzono. Kontynuacja realizacji dalszych działań w zakresie profilaktyki bezdomności w 2011 roku. Ważnym zadaniem zaplanowanym do realizacji w minionym roku było **wyspecjalizowanie wsparcia instytucjonalnego pod kątem świadczenia usług osobom bezdomnym z konkretnych grup problemowych**, w szczególności osobom uzależnionym od alkoholu. W ramach tego zadania powstała placówka interwencyjna dla osób bezdomnych, dostosowano zasoby i warunki lokalowe do realizacji wsparcia poszczególnych grup problemowych, rozbudowano i dostosowano Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy do standardów placówki opiekuńczej dla mężczyzn- Domu dla Osób Bezdomnych. W 2010 roku rozpoczęto wypracowanie oferty wsparcia instytucjonalnego dla bezdomnych kobiet wymagających stałej opieki- poprzez przekształcenie Zespołu Opiekuńczego (Dom Samotnej Matki przestał funkcjonować) w miejsce wsparcia seniorów, także bezdomnych.

W 2010 roku podjęto także działania ku **doprecyzowaniu zasad współpracy w zakresie pomocy osobom bezdomnym** pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w problematykę bezdomności i jednostkami organizacyjnymi MOPS. W tym celu rozpoczęto wypracowywanie i wdrożenie zasad, odbyło się jedno spotkanie podmiotów zaangażowanych w Gdyni w realizację działania (w ramach struktur wewnętrznych MOPS).

3.2.1. Zespół ds. Bezdomnych przy ul. Działowskiego 11

Prace Zespołu ds. Bezdomnych służą integracji i koordynacji wszystkich działań dotyczących problemu bezdomności. Osoby bezdomne otrzymują pomoc w postaci schronienia, pomoc

finansową i rzeczową, poradnictwo, a także obejmowane są programami dającymi szansę wyjścia z problemu bezdomności. Dodatkowe wsparcie dla osób bezdomnych pozostających poza placówkami świadczy streetworker.

W roku 2010 świadczenia w formie schronienia przyznano **595** osobom. Realizowano 21 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności (36 osób), usamodzielnili się 3 osoby. Zawarto również 44 kontrakty socjalne, które w 13 przypadkach zakończyły się pomyślnie.

W roku 2010 realizowany był w ramach projektu RBS pilotażowy program profilaktyki bezdomności, którego najważniejsze komponenty i narzędzia zostaną wprowadzone w regularną pracę Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej, w celu przeciwdziałania bezdomności.

Zapewniono również mieszkania treningowe dla osób bezdomnych w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3 (zob. punkt 2.9.).

3.2.2. Działania projektowe i w partnerstwie

Szeroka współpraca z lokalnymi podmiotami zapewniła dużą skuteczność prowadzonych działań (współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdyni- wsparcie bezrobotnych osób bezdomnych w podjęciu prac społecznie użytecznych, ze szpitalami, Pogotowiem Ratunkowym, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, z Centrum Zdrowia Psychicznego w Gdyni, z Urzędem Miasta Gdyni w różnych sprawach dotyczących sytuacji osób bezdomnych, z kuratorami sądowymi, z Towarzystwem im. Św. Alberta prowadzącym w Gdyni Dom Wspólnotowy, w którym przebywają osoby bezdomne niepełnosprawne). Szczególne znaczenie miała koalicja ze służbami miejskimi- ze Strażą Miejską, Policją, Służbą Ochrony Kolei oraz Strażą Pożarną, zapewniająca wymianę informacji na temat miejsc, w których przebywały osoby bezdomne oraz realizację wspólnych cyklicznych wizyt w tych miejscach.

W ramach projektu systemowego „**Rodzina Blżej Siebie**” w 2010 roku realizowano asystenturę rodzin zagrożonych bezdomnością i Program Aktywności Lokalnej w zakresie profilaktyki bezdomności (zob. część 1 punkt 2.1.).

MOPS reprezentuje Gdynię w **Pomorskim Forum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności**, w ramach którego współpracuje ponad 30 organizacji i instytucji zajmujących się problematyką bezdomności. Priorytetem w działalności Forum jest podnoszenie jakości i zwiększanie efektywności systemu pomocy ludziom bezdomnym na terenie województwa pomorskiego, m.in. poprzez szkolenie kadr, monitorowanie problematyki bezdomności, edukację obywatelską, integrację i koordynację działań w obrębie problematyki bezdomności.

W ramach współpracy w roku 2010 MOPS w Gdyni zaangażowany był w kilka przedsięwzięć:

- Projekt systemowy – 1.18 „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” w zadaniu nr 4 w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi w tym: opracowanie modelu „Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności”. **Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności** – to pakiet modelowych wystandaryzowanych usług kierowanych do osób bezdomnych np. standard noclegowni, standard schroniska, pracy socjalnej czy usług aktywizacji zawodowej wdrażanych lokalnie w Partnerstwach Gminnych. Standard ten, to składnik modelu integracji społecznej i zawodowej osób bezdomnych, stosowanego w lokalnych strategiach rozwiązywania i łagodzenia skutków bezdomności.
- PROJEKT „PULS – strategia rozwoju partnerstwa społecznego w obszarze bezdomności” Celem głównym projektu jest wzmocnienie, rozwinięcie potencjału i skuteczności działań PFWB poprzez:

- ✓ Zwiększenie efektywności Forum w tworzeniu, udoskonalaniu, monitorowaniu, ocenianiu i promowaniu modeli polityki społecznej w obszarze bezdomności
- ✓ Podniesienie efektywności i zaangażowanie członków Forum oraz usprawnienie systemu włączania nowych członków szczególnie w odniesieniu do członków z terenów wiejskich
- ✓ Zwiększenie skuteczności upowszechniania idei, doświadczenia, dorobku PFWB oraz wzmacnianie profesjonalizmu i budowanie stabilności funkcjonowania Forum.
- Udział w konferencjach, seminariach, szkoleniach dotyczących płaszczyzn działania w obszarze bezdomności – prewencji, interwencji, integracji.

3.2.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym

W 2010 roku w Gdyni funkcjonowało 5 placówek oferujących schronienie (w tym dwa w strukturze MOPS) zabezpieczające łącznie minimum 225 miejsc.

Zapewniono również miejsca w 9 placówkach poza Gdynią, do których w razie potrzeby kierowane są osoby bezdomne (zabezpieczono 94 miejsca).

Łącznie w 2010 r. zabezpieczono 319 miejsc w schroniskach, w tym 225 miejsc na terenie Gdyni. Liczba osób bezdomnych skierowanych do placówek przez MOPS w 2010 r. – 595 os.

3.2.3.1. Schronisko dla bezdomnych kobiet w Zespole Opiekuńczym przy ul. Fredry 3

W Schronisku zabezpieczono 22 miejsca. W **2010 roku** ze schronienia skorzystało **59 bezdomnych kobiet**. Interwencyjnie przyjęto 51 osób (w tym 16 dzieci)- łącznie 158 osobodni. Praca socjalna koncentrowała się głównie na uregulowaniu spraw formalnych klientek i wsparciu w procesie zdobywania samodzielności życiowej. Dwie mieszkanki zostały umieszczone w DPS, jedna podopieczna otrzymała lokal socjalny. Udzielano również wsparcia w poszukiwaniu pracy, a także w uzasadnionych przypadkach w przygotowaniu dokumentacji o ustalenie stopnia niepełnosprawności oraz do skierowania na pobyt w domu pomocy społecznej. Ponadto realizowano treningi prowadzenia gospodarstwa domowego. Ponadto rozpoczęto realizację dodatkowych zajęć prowadzonych przez psychologa, instruktora kulturalno-oświatowego i pedagoga w tym m.in.: terapię psychologiczną indywidualną i grupową, zajęcia rozwijające umiejętności komunikacji społecznej, terapię zajęciową.

W 2010 r. udzielono 257 porad lekarskich, 383 porad pielęgniarskich oraz wykonano 68 zabiegów rehabilitacyjnych. Prace społecznie użyteczne wykonywały 3 podopieczne ośrodka.

3.2.3.2. Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy przy ul. Chwarznieńskiej 93

TOO jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla 89 bezdomnych mężczyzn. Po zakończeniu prac budowlano-remontowych w dniu 19 lipca 2010 r. nastąpiło uroczyste otwarcie drugiego skrzydła mieszkalnego Ośrodka. Zamieszkało w nim 27 osób niepełnosprawnych i w wieku emerytalnym. Od lipca 2010 roku Ośrodek zmienił swoją funkcję, adaptując swą działalność głównie dla osób starszych i niepełnosprawnych. W minionym roku w Ośrodku zamieszkiwało 166 osób na podstawie decyzji administracyjnych oraz udzielono 23 noclegi interwencyjne. Realizowane były 4 kontrakty socjalne, 7 mieszkańców realizowało Indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Łącznie usamodzielniono się 12 osób, przed Komisją Orzekającą o

Stopniu Niepełnosprawności stanęły 23 osoby, z których 12 osób uzyskało orzeczenie o niepełnosprawności. 10 mieszkańców Ośrodka uczestniczyło w terapii odwykowej (w tym 2 szpitalnej). 6 mieszkańcom Ośrodka złożono dokumentację o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej. Ponadto osoby potrzebujące wyposażono w sprzęt rehabilitacyjny.

Prowadzono terapię zajęciową, w ramach której podopieczni wykonywali prace rzeźbiarskie, zdobiące ogród Ośrodka, prace malarskie, ogrodnicze, porządkowe w bezpośrednim otoczeniu placówki oraz remontowe. Grupa hobbystów akwarystyki kontynuowała swoją działalność. W ramach działań profilaktycznych badanie RTG płuc wykonało 69 mieszkańców Ośrodka, ponadto przeprowadzono regularne prelekcje i pogadanki na temat zagrożeń chorobowych, ochrony zdrowia oraz utrzymywania higieny osobistej, prowadzono szkolenia oraz kierowano do prac społecznie użytecznych. W razie potrzeby podopieczni mogli skorzystać ze wsparcia psychologa lub terapeuty do spraw uzależnień.

3.2.3.3. Zapewnienie schronienia w placówkach organizacji pozarządowych na zlecenie MOPS

W roku 2010 z budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pokryto wydatki w kwocie 1.562.535,64 zł., związane z zabezpieczeniem schronienia w placówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe na terenie Gdyni. Szczegółowe informacje zawiera tabela nr 10.

Tab. 9. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach organizacji pozarządowych na terenie Gdyni na zlecenie MOPS w roku 2010.

Wyszczególnienie	Wydatek w zł
Prowadzenie schroniska dla bezdomnych uzależnionych od alkoholu i znajdujących się w stanie nietrzeźwości przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne (Gdynia, ul. Jana z Kolna 28). Schroniskom dysponuje 25 miejscami; w okresie I-XII.2010 r. w schronisku przebywało narastająco 79 osób, a z terapii w ośrodkach leczenia stacjonarnego skorzystało narastająco 19 osób)	444.595,00
Prowadzenie schroniska z funkcją interwencyjnego punktu noclegowego przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne (Gdynia, ul. Janka Wiśniewskiego 24). Ośrodek realizuje 3 funkcje: interwencyjne noclegi dla osób bezdomnych (10 miejsc), noclegi i opieka medyczna dla osób nietrzeźwych i upojonych alkoholem (10 miejsc dla mężczyzn i 3 dla kobiet) oraz schronisko całodobowe (20 miejsc). Ilość osób przebywających w placówce narastająco w 2010 r. wynosiła 1 653.	499.992,00
Prowadzenie schroniska dla bezdomnych osób i rodzin (Gdynia, ul. Leszczyńki 153) przez Stowarzyszenie Alter-Ego. Realizacja zadania polega na zapewnieniu dla ok. 55 osób 3 posiłków, prowadzeniu pracy socjalnej, umożliwieniu kąpieli i zmiany odzieży, motywowaniu do podjęcia terapii odwykowej, pracę socjalną. W schronisku w 2010 roku przebywało narastająco 101 osób.	617.948,64
Razem	1.562.535,64

W wyniku postępowania przetargowego umowy zawarto z 9 placówkami noclegowymi poza terenem miasta, do których w razie potrzeby kierowane są osoby bezdomne (zabezpieczono 94 miejsca). W sytuacjach zwiększonego zapotrzebowania na miejsca w schroniskach elastyczność funkcjonujących jednostek zapewnia możliwość objęcia tą formą wsparcia wszystkie osoby bezdomne tego wymagające.

Część 3 - Pozostałe działania

1. Działania Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie animowania społeczności lokalnej

W ramach Centrum Aktywności Lokalnej Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej prowadziły szereg działań, m.in.:

- **Punkty Informacji Obywatelskiej**

We współpracy z Radami Dzielnic kontynuowano prowadzenie 14 Punktów Informacji Obywatelskiej (- 13 PIO od kwietnia 2010 r., z chwilą dokonania zmian lokalowych w DOPS Nr 2 zaprzestał działalność 1 punkt PIO).

- **Zespoły interdyscyplinarne** (zob. punkt 2.1.1.)

- **Mapy zasobów i potrzeb**

Mapy służą rozeznaniu problemów i potrzeb społeczności w środowisku lokalnym oraz zasobów środowiska pomocnych w radzeniu sobie z tymi problemami. Problemy diagnozowane w dokumentach wyznaczają kierunki i formy organizowanych form wsparcia społeczności lokalnej. Dotychczas Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej opracowały 20 map zasobów i potrzeb dla dzielnic Gdyni. W 2010 roku mapa zasobów i potrzeb dzielnicy Obłuże została zakończona, zaktualizowano natomiast dla dzielnic: Gdynia Leszczynki, Grabówek, Pustki Cisowskie i Demptowo, Cisowa, Chylonia. Podjęto szereg działań zmierzających do sporządzenia mapy zasobów i potrzeb dzielnicy Śródmieścia i Kamiennej Góry.

- **Realizacja projektów** na rzecz rozwiązywania problemów mieszkańców dzielnic

we współpracy z instytucjami i organizacjami lokalnymi (zob. punkt 1.1.2., 2.1.2, 3.1.1., 3.2.2.).

- **Grupy samopomocowe i grupy wsparcia** - 2 grupy (zob. punkt 1.1.2.).

- **Spotkania świąteczne, zabawy okolicznościowe i imprezy** zorganizowane w ramach CAL (wycieczki, zabawy mikołajkowe i karnawałowe dla ponad 300 dzieci, festyny rodzinne i sąsiedzkie, spotkania świąteczne i wigilijne łącznie dla ok. 630 osób - we współpracy z Klubami Seniora i Radami Dzielnic,)

- **Czerwiec Aktywnych Społeczności**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił w bieżącym roku po raz szósty do ogólnopolskiej społeczno - edukacyjnej akcji promującej obywatelskie działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnych inicjowanej przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w Warszawie. W ramach tego przedsięwzięcia pracownicy socjalni zorganizowali następujące akcje:

- ✓ **Olimpiada Specjalna na Polance Redłowskiej** 8.06.2010- uczestnikami były osoby niepełnosprawne ruchowo i intelektualnie, które brały udział w kilku zręcznościowych i sportowych zabawach przy muzyce, ognisku, poczęstunku (ok. 100 osób).
- ✓ **Noc Świętojańska Seniorów** 22.06.2010- festyn na terenie Dziennego DPS- integracja osób starszych, atrakcyjne i aktywne spędzanie czasu- uczestniczyło ok. 120 seniorów.
- ✓ **Piknik rodzinny** 26.06.2010- festyn rodzinny (zabawy integracyjne, zawody sportowe, ognisko) na terenie Parku Kolibki dla rodzin objętych działaniem ZPS

„Orłowo”- Orłowo, Mały Kack i Wielki Kack, Zespół Opiekuńczy- seniorzy, Klub Seniora Orłowo- łącznie ok. 60 osób.

- ✓ Wycieczka na Hel z okazji Dnia Dziecka, Wyjście do kina, inicjatywy: Magiczny Świat Małych Czarodziejów, Rycerski Dzień Dziecka, Spotkanie ze Sztuką, Spotkanie seniorów w ramach MIS.

Wydatki na działania w ramach CAL wyniosły w 2010 roku 152.556,87 zł (z niniejszych środków finansowano także działalność Zespołów Interdyscyplinarnych).

Realizowano również zadania we współpracy z Radami Dzielnic. Ich zakres prezentuje tabela nr 11.

Tab. 10. Zadania realizowane we współpracy z Radami Dzielnic w 2010 roku

Wyszczególnienie	Wydatek w zł
- pomoc dla najuboższych mieszkańców dzielnicy, zakup opału dla najuboższych mieszkańców, dofinansowanie obiadów	17 957,91
- wyprawki szkolne, akcja "zeszyt dla potrzebujących"	10 000,00
- organizacja imprez dla mieszkańców dzielnic (w tym w szczególności Dnia Dziecka i Mikołajek dla dzieci z rodzin wielodzietnych i dysfunkcyjnych oraz Wigilii dla najuboższych mieszkańców dzielnicy)	49 425,34
- organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych dla mieszkańców dzielnic	4 000,00
- zakup artykułów do paczek świątecznych dla najuboższych i dzieci	42 466,88
- dofinansowanie programu "Centrum Aktywności Lokalnej" – aktywizacja społeczności lokalnej, dofinansowanie DOPS Nr 3	3 843,89
- dofinansowanie leczenia i diety mieszkanki Chwarzna	1 298,50
- zakup sprzętu sportowego DDPS	2 884,08
Razem	131 876,60

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne

Poradnictwo psychologiczne świadczone przez Sekcję Poradnictwa Specjalistycznego udzielane jest klientom Ośrodka w siedzibie MOPS, DOPS oraz w terenie.

Zakres oferowanych usług obejmuje:

- konsultacje indywidualne- ogółem 305 konsultacji dla 183 osób,
- konsultacje rodzinne- dla 29 rodzin 66 konsultacji,
- terapie/ cykliczne spotkania- dla 56 osób 643 konsultacji,
- konsultacje dla pracowników MOPS- 123 konsultacji,
- konsultacje dla pracowników innych instytucji- 62 konsultacje,

- pracę w środowisku- 613 konsultacji w 127 środowiskach,
- szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze- 19 rodzin (23 osoby).

Inne działania

- udział w zebraniach Rejonowych Zespołów Interdyscyplinarnych- 8.
- udział w grupie wsparcia i rozwoju zawodowego (superwizja).
- prowadzenie ewidencji i czuwanie nad przebiegiem interwencji pracowników socjalnych w środowiskach zgłaszanych przez Komisariaty Policji z uwagi na występowanie zjawiska przemocy domowej- 58 zgłoszeń,
- prowadzenie warsztatów rozwoju osobistego w ramach projektu „Żyję pełniej”,
- udział w szkoleniu dla członków Powiatowego Zespołu „Wspólnie Przeciw Patologiom”,
- prowadzenie zajęć relaksacyjnych dla pracowników socjalnych- 16 zajęć,
- opracowywanie informatora o placówkach pomocowych dla mieszkańców Gdyni,
- podnoszenie kwalifikacji - udział w szkoleniach i konferencjach.

Poradnictwo prawne

Pomoc konsultantów prawnych polegała na udzielaniu informacji o obowiązujących przepisach, udostępnianiu wzorów pism procesowych i ich redagowaniu, omawianiu sposobu postępowania przed sądami, organami administracji etc. Konsultanci prawni kontaktowali się z Policją, Sądem, komornikami w prowadzonych sprawach, organami administracji, a także uczestniczyli w spotkaniach Rejonowych Zespołów Interdyscyplinarnych.

W 2010 r. udzielono łącznie 1125 porad prawnych, w tym dotyczących:

- pomocy społecznej - 122,
- spraw rodzinnych - 322,
- ubezpieczeń społecznych - 111,
- spraw mieszkaniowych - 188,
- innych spraw (m.in. z zakresu prawa cywilnego, karnego, spadkowego, prawa pracy) - 382.

3. Wolontariat w MOPS

Rozwijanie systemu wolontariatu ma na celu usystematyzowanie i zintensyfikowanie aktywności społecznej mieszkańców Gdyni. Wolontariusze przechodzą szkolenie, w trakcie którego przekazywane są informacje dotyczące idei wolontariatu, zakresu powierzanych prac, zasad kodeksu etycznego oraz spraw BHP. Wolontariusze podlegają ubezpieczeniu OC. W środowisko wprowadzani są przez Koordynatora oraz pracownika socjalnego, i przez nich są nadal monitorowani i wspierani. Do grona wolontariuszy należą głównie uczniowie, studenci i seniorzy.

W ramach działań wolontarystycznych z MOPS w Gdyni w 2010 roku współpracowało łącznie ok. **100 osób** (część wolontariuszy w wieku poniżej 16 roku życia współpracowała pod nadzorem pedagoga szkolnego), w tym:

- w rodzinnych domach dziecka: 2 osoby,
- w placówkach MOPS: 3 osoby,
- w ramach projektów i innych akcji: 85 osób,
- w indywidualnych środowiskach: 8 osób.

Do zadań realizowanych przy współudziale wolontariuszy w 2010 roku należały:

- pomoc w nauce, projekt „Pogotowie Lekcyjne”,
- wspomaganie w prowadzeniu zajęć przedszkolnych w ramach projektu „Dni Otwarte dla Dzieci z Dzielnicy”,
- współpraca w zajęciach prowadzonych w świetlicy młodzieżowej ŁAJBA,
- zaangażowani są w liczne akcje (m.in. „Zeszyt dla ucznia”), festyny („Międzynarodowy Dzień Dziecka”), konferencje („W moim bezpiecznym domu”),
- czynnie uczestniczyli w przygotowaniach do wigilijnego spotkania dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do „ŁAJBY”, ponadto przygotowali paczki świąteczne dla os. starszych i niepełnosprawnych mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowej „Senior”,
- udział w świątecznej zbiórce żywności, która została rozdysponowana osobom i rodzinom bezdomnym,
- udział w przygotowaniach do styczniowej Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

4. Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W roku 2010 przyjmowano wnioski o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia oraz wydawano legitymacje dla osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdyni oraz Sopotu. Szczegółowy zakres działań prezentuje tab. 12, z wyszczególnieniem działań realizowanych dla mieszkańców Gdyni.

Wydatki na działalność i bieżące utrzymanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły w 2010 roku 588.198,10 zł., z czego kwota 231.104,65 zł. została pokryta z budżetu powiatu.

Tab. 11. Orzeczenia i legitymacje dla osób niepełnosprawnych wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2010 roku

Wyszczególnienie	Łącznie (dla Gdyni i Sopotu)	W tym dla Gdyni
- liczba przyjętych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 r.ż.	4 469	3 943
- liczba wydanych orzeczeń	4 478	3 936
- liczba wydanych legitymacji	2 298	2 185
- liczba przyjętych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dla osób przed 16 r.ż.	438	406
- liczba wydanych orzeczeń	446	408
- liczba wydanych legitymacji	301	288

Podsumowanie

Rok 2010 był rokiem jubileuszowym dla MOPS w Gdyni- dnia 19 listopada, w Centrum Gemini, przy ul. Jerzego Waszyngtona, odbyła się uroczystość obchodów Dnia Pracownika Socjalnego połączona z uczczeniem dwóch dekad funkcjonowania pomocy społecznej w Gdyni. W tym dniu Dyrekcja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni została uhonorowana przez

Prezydenta m. Gdyni Wojciecha Szczurka medalami „**Civitas e Mari**”. Nagrodzono także szerokie grono najlepszych „pomagaczy”, którzy swoim zaangażowaniem i profesjonalizmem wyróżnili się w mijającym roku.

W 2010 roku MOPS w Gdyni efektywnie działał w obszarze 3 pionów zarządzania, którym podporządkowana jest struktura Ośrodka.

W pionie **wsparcia dziecka i rodziny** działania oscylowały wokół Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który wszedł w życie z końcem stycznia 2010 roku- począwszy od konferencji inauguracyjnej „Urodziłaś mnie do kochania nie do bicia”, poprzez dwuczęściową kampanię „W trosce o dziecko” i zakończenie realizacji Gminnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego FAS, Kampanię „Biała Wstążka” oraz konferencję podsumowującą działania w 2010 roku- „W moim bezpiecznym domu”.

W pionie **wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych** bardzo istotnym elementem budowania sieci wsparcia były działania animujące asystenturę i opiekę prawną dla osób z niepełnosprawnościami (całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnionych) oraz działania w obszarze podnoszenia jakości usług (ustalanie kryteriów jakości oraz standaryzacja usług opiekuńczych).

W zakresie pracy **na rzecz osób bezdomnych** do wielkich sukcesów należy zaliczyć zadania zrealizowane w ramach Programu wsparcia osób bezdomnych na lata 2008-2011, w tym wyspecjalizowanie wsparcia instytucjonalnego pod kątem świadczenia usług osobom bezdomnym z konkretnych grup problemowych, w szczególności osobom uzależnionym od alkoholu (powstała placówka interwencyjna dla osób bezdomnych, rozbudowano i dostosowano Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy do standardów placówki opiekuńczej dla mężczyzn, rozpoczęto wypracowanie oferty wsparcia instytucjonalnego dla bezdomnych kobiet wymagających stałej opieki).

Dzięki wprowadzeniu do projektu systemowego „**Rodzina Bliżej Siebie**” dodatkowych dwóch paneli, tj. doradztwa osób niepełnosprawnych oraz asystentury rodzin zagrożonych bezdomnością i Programu Aktywności Lokalnej w zakresie profilaktyki bezdomności, wprowadzono nowatorskie narzędzia pracy ze wskazanymi grupami podopiecznych, które zostaną wprowadzone do regularnej pracy socjalnej.

Natomiast realizacja projektu „**DOŚWIADCZENIA PONAD GRANICAMI - gdyńsko-helsingborskie partnerstwo na rzecz osób niepełnosprawnych**” umożliwiła 16 pracownikom socjalnym odbycie staży w szwedzkich podmiotach pomocy społecznej i podniesienie kompetencji z zakresu budowania sieci oparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami. Działaniem upowszechniającym rezultaty i produkty projektu było zorganizowanie konferencji kończącej oraz wypracowanie i umieszczenie w **kompedium** wiedzy i doświadczeń z wymian stażowych, które z pewnością będą pomocne przy realizacji przyszłych inicjatyw tego typu (kompedium dostępne na stronie internetowej www.doswiadczeniaponadgranicami.pl).

Dla rozwoju usług społecznych istotne znaczenie mają rozwiązania powstałe w ramach międzynarodowego projektu „**Terytorialne standardy jakości w usługach społecznych**”

pożytku publicznego”. Gdyński model ustalania kryteriów jakości usług społecznych został wybrany jako przykład dobrych praktyk i prezentowany był podczas międzynarodowej konferencji „Territorial Quality Standards in Social Services of General Interest” w Brukseli w dniu 14.10.2010r.

Kontynuacja procesu **rewitalizacji społeczności lokalnej dzielnicy Chylonia- ulic Opata Hackiego i Zamenhofa** wpłynęła na wyraźną poprawę jakości życia mieszkańców. Różne przeprowadzone działania udowodniły, że mieszkańcy są chętni i gotowi, aby z entuzjazmem angażować się w dalsze inicjatywy na rzecz otaczającego ich środowiska lokalnego.

Spis tabel

Tab. 1.	Liczba rodzin i osób objętych wsparciem w roku 2010	12
Tab. 2.	Typy rodzin objętych wsparciem w roku 2010	12
Tab. 3.	Powód źródłowy objęcia wsparciem w roku 2010	13
Tab. 4.	Wybrane świadczenia udzielone w roku 2010	14
Tab. 5.	Realizacja zadań w zakresie rehabilitacji Społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w roku 2010	18
Tab. 6.	Finansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w formach aktywności w roku 2010	18
Tab. 7.	Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w roku 2010	19
Tab. 8.	Rodziny zastępcze w 2010 roku	31
Tab. 9.	Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym w placówkach organizacji pozarządowych na terenie Gdyni na zlecenie MOPS w roku 2010	42
Tab. 10.	Zadania realizowane we współpracy z Radami Dzielnic w 2010 roku	44
Tab. 11.	Orzeczenia i legitymacje dla osób niepełnosprawnych wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2010 roku.....	46